

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENECE

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejemno naročino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:
Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat . . . 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Deželni zbor kranjski.

Dr. Šusteršič o položaju.

Danes dopoldne je naš poročevalec intervjuval dr. Šusteršiča.

Dr. Šusteršič se je o položaju izrazil sledeče: Pred vsem naj pribijem, da je bilo vladno postopanje povsem pravilno in korektno. Zgoditi se je moralo nekaj odločilnega, ker je postal položaj v deželni upravi nevdržljiv. To nevdržljivost zadostno osvetljuje dejstvo, da deželni odbor vsled pomanjkanja denarja ne more niti izplačati podpor, dovoljenih v zadnjem zasedanju v dobrodelne svrhe. Vlada je morala jasno izprevideti, da brez urejenih razmer v deželnem zboru ni mogoče sanirati deželnih financ, da sploh deželnega proračuna ni mogoče nikakor dovoliti. Vlada je morala imeti pred očmi sledeča dejstva: 1. da, kakršen je položaj, brez volilne reforme ni mogoče doseči delovanja deželnega zbora, 2. da triinpolletna pogajanja o volilni reformi niso privedla do nobenega zaključka, 3. da je bila vlada v zadnjem zasedanju 17. novembra 1905 od deželnega zbora samega pozvana, naj izdela volilno reformo ter deželni zbor skliče ad hoc.

Deželni zbor je torej sam položil vladi v svrhu izvršitve reforme, vlada je torej storila le svojo ustavno dolžnost, ko je izdelala reformo in ad hoc sklicala deželni zbor.

Da pa je vlada pri izdelovanju svoje predloge postopala jako spretno in na podlagi popolnoma pravilnega mnenja o položaju, dokazuje najbolje dejstvo, da je bila za sklepanje o predlogi potrebna tričetrtinska večina deželnega zbora pripravljena, glasovati za to predlogo in jo tudi skleniti z nebstvenim pristavkom, ki ga je predlagalo veleposestvo.

Da pa je bilo sklepanje preprečeno vsled obstrukcije liberalne slovenske stranke, za to vlade ne zadene nobena odgovornost. Vlada vendar po mojem mnenju ni mogla misliti, da se bo za tako ravnanje odločila stranka, ki je v zadnjem deželnozbornem zasedanju glasovala za radikalnejšo deželno volilno reformo, namreč za splošno in enako volilno pravico. Vsak poznavalec tukajšnjih razmer ve, da je bila volilna reforma v sedanjem kranjskem deželnem zboru mogoča le na tak način, kakor jo je poizkusila vlada, ali sploh ne.

Nastopila je zadnja možnost, ta je, da je sedanjí deželni zbor pokazal svojo popolno nezmožnost, ne preostaja torej drugega, ko njegova takojšnja razpustitev, ki jo bo cela dežela pozdravila z zadoščenjem. Vladi pa gre velika zasluga, da je s svojim ravnanjem strgala slovenski liberalni stranki hinavsko krinko z obraza, tako da ta stoji sedaj tu v svoji pravi podobi, brez figovega lista.

Stranka, ki je dne 17. novembra hinavsko glasovala za splošno in enako volilno pravico, ker je bila prepričana, da je obvarovana proti uredničenju take reforme z glasovi velikega posestva v deželnem zboru, ta stranka se je sedaj proti desetim mandatom splošne volilne pravice poslužila obstrukcije. Sicer so predvčeraj izpočetka trdili, da je obstrukcija naperjena le proti izpremembam v skupini mest, trgov in industrijskih krajev, češ, da so te izpremembe naperjene proti njim; toda ta izgovor jim je bil v teku včerajšnje popoldanske seje vzet, ker je i naša stranka in veleposestva izjavilo, da v tem oziru da liberalcem najobširnejše koncesije, in sicer v tem smislu, da ne ostane le neizpremenjena sedanja mestna skupina, ampak da dobi celo mesto Ljubljana, ki ima doslej le dva mandata, še tretji mandat; a vkljub temu so nadaljevali liberalci obstrukcijo in preprečili vsako sklepjanje.

Posledice iz navedenih dejstev slede same ob sebi. Dež. zbor se mora razpustiti, za našo S. L. S. pa je samoobsebi umevno da izpremenimo svoje bojno stališče. Med tem ko je doslej naš boj v dež. zboru veljal v prvi vrsti veleposestvu, velja odslej v prvi vrsti slovenski liberalni stranki ker je sedaj edina ona bila, ki je zaprečila neobhodno potrebno volilno reformo.

V tem boju bo liberalna stranka brez dvoma poražena, ker stoji za njo le mala in kvalitativno manj vredna manjšina v deželi in se bo S. L. S. v doglednem času brez dvoma posrečilo, bodisi pri prihodnjih volitvah, ali pri naslednjih vdreti v privilegovane volilne okraje liberalne stranke in jo ondi poraziti.

K sklepu pa moram konstatirati, da je na strani liberalne stranke igral najbolj zanikerno vlogo župan Hribar, ki je obenem načelnik liberalnega kluba. Naši somišljeniki tega ne dobo pozabili.

Veleposestvo.

Kranjski veleposestniki so poslali v vse nemške liste izjavo, v kateri pravijo:

»Veleposestvo smatra volilno reformo s stališča Nemcev kot sprejemljivo in se ne bo ustavljalo eventualnemu sporazumenju obeh slovenskih strank, v kolikor se vsled tega ne tangirajo nemški interesi. O kakih pogodbah med Nemci in »klerikalci« ni govora, ker se drži veleposestvo v tem celem vprašanju politike proste roke.«

Zato je pa velika bedastoča, kar piše včerajšnji »Narod« o »bratski ljubezni« in o »grešnem razmerju« med »Nemci in klerikalci«.

Resnica je, da zveza med Nemci in liberalci pravomočno še obstoji.

Saj obstoje še vse stvari, ki so predmet in sad te zveze, ne izpremenjene.

Pač pa je res, da so začeli Nemci pre-mišljevali. Samoobsebi je umevno, da Nemci vidijo pred seboj neizogibni bankerot liberalne stranke. Ker po vladni podpori sami komaj uidejo političnemu bankerotu, je pač umljivo, da nimajo veselja podpirati liberalnih bankrotarjev, ampak bodo hrepneli po boljši opori. Dr. Tavčar jih je mlo prosil, naj ga nikar ne zapuste, a dejanja so močnejša od prošnje. Njegova muzika je preneumna, — ne vleče več, vse beži pred njo. Slovenski liberalci, ki so zagrizeni v »Narod«, seveda ne bodo tega še spoznali, a ta duševno propala klika bo vedno bolj osamljena in duševno inferiorna; torej je umljivo, če jo Nemci vržejo proč kakor izžeto citrono.

S političnimi lajnariji, ki se boré proti razširjenju volilne pravice, ne more nihče več kaj prida doseči. S stranko, ki nima več toliko duševne moči, da bi ustvarila kak program, ampak visi le na par osebah in njih osebnih koristih, ne bo noben pameten politik iskal več zveze. To je suho dejstvo, ki ga pa »Narod« ne bo povedal, ker bi to priznanje bilo v škodo dr. Tavčarjevi pisarni in dohodkom drugih lajnarijev. In zato se slednjič gre. Višjega cilja ta družba nima.

Liberalci se blamirajo po nemških listih.

»N. Fr. Pr.« prinaša uvod k poročilu o seji kranjskega deželnega zbora, ki je očitvidno izšel iz liberalnega kluba. Liberalci so hoteli po liberalnem judovskem glasilu opravičiti svoje postopanje, pa to jim je pri njihovi nerodnosti izpodletelo. Oni hočejo v tem članku opravičiti obstrukcijo s tem, da vladna predloga ne obsega le splošne kurije, ampak da izpreminja tudi mestno kurijo in kurijo kmečkih občin, ker izločuje neke občine iz kmečke kurije in jih pridružuje mestom.

A poročilo seje takoj zavrača to liberalno izgovarjanje, kajti tam stoji izrečno, da je pri kompromisnih pogajanjih »Slov. Ljudska Str.« liberalni želji ugodila.

Vsakdo se mora torej vprašati: Čemu so torej liberalci obstruirali volilno reformo? Edino le zato, ker oni sploh ne marajo nobene volilne reforme. Da pa taka stranka nima dan-danes nobenega razloga več za obstoj, je jasno. Kakor je mamut moral izginiti v zgodovinski dobi, tako mora poginiti tudi liberalna stranka v modernem času. Noben kravji zvonec ne dá drugačne melodije iz sebe.

To je tudi mnenje raznih listov, ki opazujejo obstrukcijsko borbo v kranjskem deželnem zboru.

Časniški glasovi.

»Arbeiter Zeitung«, glasilo soc. dem. voditelja dr. Adlerja, piše o kranjskem deželnem

zboru in razpravlja o dosedanjí nenaravni večini ter moči strank, nakar nadaljuje: Enajst Nemcev se je z osemimi liberalci konstituiralo kot »večina« in 17 somišljenikov ljudske stranke, torej najmočnejšo stranko deželnega zbora in najmočnejšo stranko v deželi so potisnili na stališče manjšine in ž njo tudi ravnali, kakor z manjšino. Klerikalci so v deželnem zboru radi tega obstruirali dve leti, in največ zato, da napravijo konec temu nenaravnemu strankarskemu razmerju, dvignili zahtevo po splošni in enaki volilni pravici. Nato nadaljuje »Arbeiter Zeitung«:

»Ako so prebivalci Kranjske klerikalci, je težko uvideti, zakaj naj se jim vsili »liberalna« večina v deželnem zboru, ako imajo rajši Šusteršiča ko Tavčarja, nevedo, čemu jim vsiljevati Tavčarjevo vlado. Gotovo je, da za Šusteršičevimi ljudmi stoji dežela in da so takozvani slovenski liberalci običajna znamka avstrijskega liberalizma, torej stranka, ki sploh ne prenaša razširjenja volilne pravice in torej razkriče vsako volilno reformo kot »atentat« na svobodo. Sploh pa ta liberalizem ne pomeni mnogo; med takozvanimi liberalci jih je namreč mnogo, ki so pristali k liberalizmu le, ker so menili, da je prišel do vlade.«

Zanimivo je to, da je »Vaterland« izpočetka držal — z liberalci v vprašanju volilne reforme. Ker se »Vaterland« krčevito bori za privilegije veleposestnikov v državnem zboru proti baronu Gautschu, je umljivo, da ta list tudi kranjsko volilno reformo sodi edino le s tega stališča ter napada Gautscha, da se ravna po načelu: Poplačati dobre in kaznovati hudobne. Zagovornik skrajnega fevdalizma se ne more povzpeti na višje stališče. A v zadnji številki prihaja »Vaterland« počasi do spoznanja ter piše:

»Liberalna obstrukcija se ne da nikakor stvarno opravičiti, in bilo bi le obžalovati, če bi se ji morala predloga umakniti, ker bi s tem obstrukcija bila nanovo legalizirana. Nekoliko obzirno smemo liberalce soditi le zato, ker se obupno boré za obstanek, a dejansko ta obzir ne sme vplivati na ravnanje z njimi.«

Torej jih obsojajo tudi najhujši nasprotniki ljudske volilne pravice.

»Kärntner Tagblatt« pravi: V kranjskem deželnem zboru se boré slovenski privrženci liberalizma med zvoki pavk in trompet proti splošni in enaki volilni pravici, če tudi je to le nadomestilo za splošno in enako volilno pravico, proti kateri se sedaj boré. Kakor vemo iz zadnjih let, so v kranjskem deželnem zboru kaj čudne in nenaravne razmere v večini. Ko popiše te razmere in boj »Slovenske Ljudske Stranke« za splošno in enako volilno pravico, pravi: »Vlada se ni mogla za to odločiti, pač pa predlaga, da pomore pravičnejšemu izrazu ljudske volje, četrto kurijo z 10 mandati. Edi-

LISTEK.

Krščenec.

(Iz »Narodnih pripovedek« grofa L. N. Tolstega.)
Prevel Fr. J.
(Konec.)

XII.

Krščenec je živel sam zase, daleč od ljudi. Mlinci so mu pošli. »No«, si je mislil, »poiščem si koreninico«. Gre jih iskat, kar zapazi na vejici vrečico z mlinci. Krščenc je sname in se hrani z njimi.

Poidejo mu tudi ti in zopet najde na isti vejici vrečico. In tako je živel krščenc. Samo eno gorje je bilo nad njim: — bal se je razbojnika. Ako ga le zasliši, se takoj skrije in si misli: »Ubije me, in nikdar se ne iznebim svojih grehov.«

Tako je preživel še deset let. Ena jablana je rastla, a druga dva ogrka sta ostala, kakor sta bila, ogrka.

Rano zjutraj je vstal in šel na svoje delo; zmočil je zemljo in ogrke, utrudil se je in sedel je na travo, da bi se odpočil. Tam sedi, počiva in si misli: »Grešil sem, ker sem se zbal smrti. Če Bog hoče, tudi s smrtjo izbrisem svoje grehe.« Ko to premišluje, kar zasliši, da gre razbojnik in se smeje. Krščenc si misli: »Nihče razun Boga mi ne more ne slabega, ne dobrega« in šel je razbojniku naproti. Zapazi, da ne gre razbojnik sam. Na

sedlu pelje s seboj človeka, ki je zvezan na rokah in nogah. Človek molči, a razbojnik se mu roga. Pristopil je krščenc in se ustavil pred konjem.

»Kam pelješ tega človeka?« vpraša.
»V gozd. Kupčev sin je. Noče povedati, kje so spravljene očetovi denarji. Zbadal ga bom toliko časa, dokler ne pove.«

In razbojnik je hotel naprej. Krščenc pa ga ni pustil in prijel konja za uzdo.

»Pusti tega človeka!« mu ukaže.

Razsrdi se razbojnik na krščenca in zamahne proti njemu.

»Kaj, tudi to hočeš? Obetal sem ti, da te ubijem. Pusti uzdo!«

Krščenec se ni prestrašil.

»Ne spustim«, pravi. »Jaz se te ne bojim, samo Boga se bojim. Bog pa ne ukazuje, da naj spustim. Spusti človeka!«

Naježil je obrvi razbojnik, prijel za nož, prerezal vrvi in spustil kupčevega sina.

»Poberita se oba in ne pridita mi več pred oči!«

Kupčev sin se pobere in pobegne. Razbojnik je hotel naprej, a krščenc ga zadrži še nekoliko nazaj. Začel mu je govoriti, naj opusti svoje nelepo življenje. Obstal je razbojnik nekoliko, poslušal vse, a rekel ni nič in odjahal.

Na jutro je šel krščenc polivat ogrke. Glej! tudi drugi dan je ta pognal jablana — raste.

XIII.

Minilo je že deset let. Pred kočjo sedi krščenc, ničesar si ne pozeži, ničesar se ne boji in veselo mu je srce. Sam pri sebi premišluje: »Kakšno dobroto imamo ljudje od Boga? Zastonj se trudijo. Živeli bi lahko v veselju.« In spomnil se je na vse to, s katerim se ljudje mučijo. In žal mu je bilo za ljudi. »Brez koristi« si je mislil, živim jaz tukaj tako; »ljudem moram povedati, kar znam.«

Ko to premišluje, sliši, da prihaja razbojnik. Pusti ga naprej in si misli: »Reči mu, kar hočeš, ne razume te:«

Izprva je mislil tako, a se je premislil in stopil na cesto. Razbojnik jaha z nagubanim čelom in gleda v tla. Krščenc pogleda nanj, zasmili se mu, priteče k njemu in mu objame kolena.

»Brat, ljubček«, pravi, usmili se svoje duše! Božji duh je v tebi, vedi! Trpin, druge trpinčiš, a še huje boš trpel. Bog te ljubi in ti hoče dobro. Nikar se pogubljeni sam, bratec. Izpremeni svoje življenje!«

Naježil je razbojnik obrvi in se obrnil.

»Pojdi proč!«

Krščenec pa je še tesneje objel njegova kolena in zajokal s solzami.

Razbojnik pogleda na krščenca. Gleda ga, gleda, stopi s konja in pade na kolena pred njim:

»Premagal si me, stavec! Dvanajst let sem se bojeval s teboj. Sedaj pa nimam več

moči sam nad sabo. Stori z menoj, kar hočeš! Ko si me prvič opominjal, sem se samo še bolj razjezil. In zamislil sem se komaj takrat, ko si odšel od ljudi, in spoznal sem, da ničesar ne potrebuješ od ljudi. In od tega časa sem začel obešati zate na vejico mlincev.

In spomnil se je krščenc, da je žena šele mizo izmila, ko je prej otisnila cunj. Nehal je skrbeti zase, očistil je svoje srce in začel očiščevati srca drugih.

In razbojnik reče:
Zganilo se je takrat v meni srce, ko se nisi zbal smrti.

Krščenec se spomni, da so mužiki šele takrat ukirili obroče, ko so pritrdili bruno. On se ni bal več smrti, utrdil je svoje življenje v Bogu in pokorilo se mu je nepokorno srce. In razbojnik reče:

»In raztajalo se je takrat v meni srce, ko si se me usmili in zaplakal pred menoj.«

Vzradostil se je krščenc in je peljal razbojnika na mesto, kjer so bili trije ogorki. Prišla sta tja in tudi iz tretjega ogorka je izrastla jablana. In krščenc se je spomnil, da so živinskim trgovcem šele tedaj zgorela surova drva, ko je razgorel večji ogenj, razgorelo je v njem srce in vzgalo drugo.

In razveselil se je krščenc, da je sedaj rešen grehov.

Povedal je vse razbojniku in je umrl.

Pokopal ga je razbojnik in začel živeti, kakor je ukazal krščenc, in tako učiti ljudi.

ni vzrok, ki ga navajajo liberalci proti tej izpremembi je ta, da pride potem premoč v roke »Slovenske Ljudske Stranke.« To bi se naravno zgodilo tudi z upeljavo splošne in enake volilne pravice, ki jo slovenski katoliki zahtevajo pod svojim voditeljem (Susteršičem) in za katero smatrajo četrto kurijo le kot slabo nadomestilo. — Tu se zopet vidi dejstvo, ki je skoro postalo že samoobsebi umevno, da liberalizem, najsi že nastopa v nemški ali slovenski obleki, ne more trpeti razširjanja volilne pravice. Na Kranjskem pa vsekakor za slovenske liberalce slabo kaže. So že skoraj popolnoma osamljeni: Nemško veleposestvo je namreč videlo, da mu zveza s sovražniki volilne pravice ni v čast in je zato porabilo prvo priliko, da pretrga razmere s slovenskimi liberalci.

K temu moramo pač pripomniti, da ta zveza še ni popolnoma pretrgana. Izjava veleposestva kaže, da so si obdržali prosto roko samo v tem vprašanju.

»Zagreški Obzor« razpravlja o kraniškem deželnem zboru med drugim:

»Je li može biti opravičeni argument sa strane liberalnih stranaka proti reformi? Demokratizem mora danas doći do izražaja, to traži interes cjeline in ozdravljenje celoga organizma. Jednostojnost i obćenitost izbornog prava, uz eventualna zastupstva manjina, bilo bi najbolje rešenje. Za što stranke ne traže proporcionalni princip miesto neiskrenih pogajanja za uzdržanje sadanjek posjeda. Pa i onda, ako momentano prevlada klerikalizam, reforma bi se morala izvesti. Spriečava li se to, znak je, da nema danas među većinom stranaka ni jedne prave demokratske stranke u Austriji. Klerikalci u Kranskoj zadovoljavaju se i s manjinom, nego što traži princip jednakosti, a liberalci se boje tog principa. Znači to, da nitko ne želi, da napusti današnji komotni položaj posjedujućega i zadje u najšire slojeve naroda, da ih diže i da u njima traži svoju snagu i uporište. Svatko traži privilegija i u Ugarskoj i u Austriji i u tome leži glavni izvor krize i bolesti celokupne monarkije.

»Hrvatski Dnevnik« piše:

Bila ova izborna reforma makar kako loša, jednu će imati ipak dobru posledicu: u saboru ne će biti više one sramotne njemačko-slovenske sveze, kojom se zadnjih godina kompromitirala slovenska liberalna stranka. Absolutnom većinom će raspolagati slovenska pučka stranka.

NOV POLOŽAJ NA OGRSKEM.

Čez noč se je izpremenil položaj na Ogrskem. Dozdaj tako svojevlgavna koalicijska se je prepričala, da je izgubila glavno bitko. Voditelji koalicije so grozili z vstajo, a ljudstvo je ostalo hladno. Čim odločnejše je postopal Fejervary, tembolj se je pomirjevala dežela. V koaliciji sami se je pokazalo precej nespozumljenjaja. Ko bi ne bili razpisali zdaj volitev, bi to pomnežalo nov poraz za koalicijsko. Zato so pa pričeli posredovati voditelji koalicije, naj se napravi konec krize. K ministru Kristoffyju je poslal Kossuth poslanca Barabasa z nalogom, da mu predloži načrt o rešitvi krize. Fejervary in Kristoffy sta se takoj podala na Dunaj in izposlovala pri vladarju dovoljenje, da smeta pričeti pogajanja s Kossuthom. Na Dunaj je prišel včeraj tudi predsednik neodvisne stranke Polonyi, ki je pooblaščen od svoje stranke, da posreduje pri Fejervaryju. Cesar je zaslislal trikrat Fejervaryja. Posledica je bila, da sta pozvana na Dunaj Kossuth in Andrassy, ki ju vladar zaslisi že danes. Vladar želi, da rešijo krizo do sobote. Vladar želi baje, da sestavijo začetkoma prehodno ministrstvo. Ni še znano, kdo postane ministrski predsednik. Imenujejo Wekerla, Csakyja, Szella in Andrassyja. Kriza se reši pod sledečimi pogoji: Neodvisna stranka, v zvezi s strankami, ki so za splošno volilno pravico, sestavi novo ministrstvo, ki bo vodilo nove volitve. Novi državni zbor mora rešiti proračun, dovoliti vojaške novince, odobriti trgovske pogodbe in rešiti nagodbo z Avstrijo. Ko reši zbornica te točke, jo razpuste in razpišejo nove volitve po načelih splošne volilne pravice. V prehodnem ministrstvu dobi neodvisna stranka tri ministre, tudi liberalci dobe enega. Nova vlada ne sme zasledovati oseb, ki so služile sedanji vladi.

Splošno volilno pravico uvedejo na Ogrskem po predlogih, ki jih je izdelal Kristoffy. Ko se konstituira nova zbornica, prevzame koalicijska vlada, ki izvrši tudi volitve po načelih splošne in enake volilne pravice. Koalicija ne opusti svojih vojaško-narodnih zahtev, ki jih bo pa rešila zbornica, izvoljena po načelih splošne in enake volilne pravice. Lukacs je izjavil, da nameravajo tudi liberalci podpirati koalicijsko vlado. Izvrševalni odbor združene koalicije je sklenil, da načeloma pri-trjuje pogojem za sestavo nove prehodne vlade. Tudi Andrassy se je izjavil za splošno volilno pravico. Dohajajo tudi poročila, da nameravajo izstopiti iz koalicije oni poslanci, ki nasprotujejo splošni volilni pravici. Z vsi gotovostjo se pa še ne more trdit, pod kakimi pogoji prevzame koalicijska vlada. »Magyar Hirlap« pravi, da mora izločiti nova vlada iz svojega programa vojaška vprašanja, zato pa dobi svobodo, da odločuje kakor hoče v notranjih zadevah. Glede gospodarskih vprašanj odločita obe zbornici, če se pa ne sporazumeta, pa ostane gospodarska skupnost obeh državnih polovic do l. 1917. Nova zbornica dovoli državne potreščine. Volina prenosna je glavna točka prehodne vlade. Zdaj razpišejo še volitve po starih določilih. Baje želi vladar, da vstopita v novo ministrstvo tudi grofa Andrassy in Apponyi. Ogrski liberalni, vladni in socialno-demokratski listi pozdravljajo nov položaj na Ogrskem. Glasilo ljudske stranke »Alkomany« pa piše: da je sedanje

stanje framasonski manevar, kar dokazuje tudi dejstvo, da sta se sešla Fejervary in Kossuth v stanovanju framasona Barabasa.

DR. EBENHOCH IN STANOVSKA ZADRUGE.

V razpravi o vol. reformi so v državnem zboru nekateri poslanci priporočali, naj se volijo državni poslanci po stanovskih zadrugah. Že v svojem govoru je posl. dr. Ebenhoch izražal svoje pomisleke proti vol. pravici po stanovskih zadrugah. Iste razloge sedaj navaja v posebnem članku, v katerem piše: Stanovska združna organizacija je nujno potrebna in vse hvale ter podpore vredna. Ko bi bila ta organizacija izvršena v državi, morda bi se mogla izročiti vol. pravica stanovskim zadrugam. Take organizacije pa danes še nimamo. Sicer pa bi politika le škodovala gospodarskim zadrugam. V organizacijo bi se zanesli narodni in politični boji, nasprotja bi bila v zbornici še večja. Poslanec mora stati na višjem stališču, s katerega more nepristransko presoati razmere in koristi celega naroda in ne samo svojih volivcev. Splošna in enaka vol. pravica velja za politična vprašanja, stanovske organizacije naj se bavijo s stanovskimi koristmi. Poleg tega pa naj poslanci seveda z vsemi močmi pospešujejo tudi stanovsko organizacijo.

DIETE ZA NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Nemška vlada je pritrdila zahtevi nemškega državnega zbora, da se uvedejo diete. Vsak poslanec dobi letno 3000 mark, a za vsako zamujeno sejo mu bodo odtegnili 30 mark.

ŠVICA PROTI ANARHISTOM.

Švica svoj čas ni nastopala proti anarhistom. Trpela jih je, kakor tudi druge politične hudodelce. Imela je pa zato tudi mnogo sitnosti. Zato so pa sklenili v švicarskem narodnem svetu, da bodo kaznovali z ječo, ki javno pozivljajo, navajajo in slave hudodelstvo.

PREGANJANJE MISIJONARJEV NA KITAJSKEM.

Iz Pekina poroča Reuterjev brzojav, da narašča med prebivalstvom na Severnem Kitajskem razburjenje proti evropskim misijonarjem. Vojaštvo straži po mnogih krajih misijone.

ZVIŠANI DAVEK NA IZSELJENCE.

»Daily Telegraph« poroča, da nameravajo zvišati davek za izseljence v Zedinjenih državah na 5 dolarjev za osebo. Vsako leto se naseli v Zedinjene države približno en milijon oseb.

PRUSKA ZBORNICA PROTI SEŽIGANJU MRLICEV.

V pruski zbornici je stavil poslanec Öser predlog, naj dovolijo v Prusiji sežiganje mrličev, ki je že dovoljeno na Hesenskem, Saksonski Koburski Goti in na Saksonskem Meinungen. Proti predlogu so glasovali konservativci, centrum in del svobodnih konservativcev. Poslanec centra dr. Dietrich je izjavil: Predlog pomenja nov naskok svobodomiselcev, ki so izjavili na svojem kongresu l. 1869, da je sežiganje mrličev izborna sredstvo za uničenje vere na posmrtno človekovo bivanje.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

je sklenil resolucijo, naj znižajo sladkorni davek od 14 na 10 mark pri meterskem stotu. Razpravljali so tudi o raznih proračunskih postavkah za nemške naselbine v Južni in Zahodni Afriki ter v Kamerunu.

DRUGA MIROVNA KONFERENCA.

Rusija je predložila velevlastim načrt za drugo mirovno konferenco v Haagu. Izključena so vsa politična vprašanja. Izboljšati nameravajo določila o mednarodnih sporih v kolikor se tiče mednarodnega razsodišča. Urediti nameravajo tudi določila o vojnih običajih in o pravicah neutralnih držav. Izpolniti nameravajo tudi predpise o vojski na morju, o obstreljavanju utrdb, o podmorskih minah, o predelanju trgovskih v vojne ladje, o zasebni lastnini vojnih strank na morju, o dovoljenju, da smejo trgovske ladje zapustiti pristanišča, pravice vojnih ladij nevtralnih držav na morju, vprašanje o konterbandi, postopanje z vojnimi ladjami vojskujočih se držav in nevtralnih pristanišč in uničenje zaplenjenih trgovskih ladij. Določila genevske konvencije iz l. 1864 naj bi se raztegnile tudi na vojsko na morju.

RUSIJA.

Trgovski minister je dovolil uvoz dinamita proti zvišanju carini. Ruska brz. posredovalna je razširila vest, da so izgnali iz Berolina 7000 Rusov. Judovski listi so zagnali zaradi izgonov »Rusov« krik, ker so izgnanci judje. »Voss. Zeitung« poroča, da izmed teh 7000 Rusov je 6500 judov brez sredstev. Zato jih pa izganja pruska policija. Na teden izzenejo po 50 do 60 ruskih judovskih pijavk iz Berolina.

Roparji so odnesli iz varniškega samostana 77.174 rubljev. Oborožena tolpa je napadla harkovski tovorni vlak. Strojvodja je bil ranjen. Orožniki so streljali na roparje in jih prepodili. Proti časopisu je izšel carjev ukaz. Tiskarne bodo morale predložiti oblistim en izvod vsakega lista, predna izide. Danska policija je izročila ruski judovski dezertarja Kastana, ki je beračil po kmeth. Seveda je zdaj ves danski Izrael na nogah. Ministrski svet je sklenil, da ostanejo določila o ministrskem komiteju toliko časa v veljavi, da se nvedejo nove ustavne izpremembe. Volitve v gosudarstvenno durno se vrše na miren način. Po mestih zmajujejo ustavni demokratje, po deželi pa konservativci.

KATOLIČANI ŽEDINJENIH DRŽAV.

V Zedinjenih državah imajo katoličani 1 kardinala, 13 nadškofov, 90 škofov, 10.789 svetnih in 3695 redovniških duhovnikov, 7643

samosvojnih farnih cerkv, 3941 podružnic, 4284 farnih šol, ki jih obiskuje 1.066.207 otrok, 254 sirotišnic z 39.197 sirotami, 997 dobrodelnih zavodov, 86 semenišč, 182 višjih šol za dečke in 687 za deklice. V 86 semeniščih študira 4733 bogoslovcev. Število katoličanov cenijo na 12.651.944. Med katoličane pa štejejo le one, ki izvršujejo svojo velikonočno dolžnost, vzgojujejo svoje otroke v verskem zmislu in prispevajo za finančne potrebe cerkv, duhovnikov, semenišč in zavodov. Cerkev je namreč v Zedinjenih državah popolnoma svobodna. Država ne prispeva za cerkvene potrebe, za plače duhovnikom, vzdrževanje in gradnjo cerkva niti vinarja. Vse vzdržujejo katoličani sami. V ameriških velikih mestih ima cerkev tak vpliv, kakršnega nima v Parizu ali Berlinu in drugod. V New Yorku in Chicagi cenijo število praktičnih katoličanov na četrtno prebivalstva. V New Yorku je nadškof in škof v mestnem delu Brooklyn. Newyorška nadškofija ima 131, brooklynška škofija pa 118 far. Farne šole v Velikem New Yorku obiskuje 84.975 katoliških otrok. V Chicagi je bilo leta 1854 8 katoliških cerkv in sicer 3 angležke, 4 nemške in ena francoska z 11 duhovniki. Zdaj je pa v tem svetovnem mestu ob Michiganskem jezeru 164 farnih cerkv s 137 farnimi šolami, 270 svetovnimi in 124 redovnimi duhovniki in 71.077 učenci farnih šol. Pred 50 leti je prišel prvi redovnik benediktinec iz Mettena na Bavarskem v Zedinjene države, da ustanovi samostan. Zdaj je 15 benediktinskih opatij s 593 duhovniki, 126 kleriki, 29 novinci, 347 laičskih bratov in 17 kandidatov. Frančiškani imajo 3 province, 1 kustodijo in 1 komisariat s 435 duhovniki, 177 kleriki, 27 novici in 264 brati. Kapucini imajo 2 nemški provinci in angleški misijon s 130 duhovniki, 41 kleriki, 6 novici in 83 brati. Redemptoristi imajo 2 provinci s 307 duhovniki, 93 kleriki, 27 novici, 120 brati in s 40 postulanti. Jezuiti imajo 2 provinci in 6 misijonov z 961 duhovniki, 779 šolastiki in 498 brati.

PROTIKLERIKALIZEM HUJSKANJE ZA RAZREDNO SOVRŠTVO.

Italijansko najvišje sodišče je izdalo za italijanske katoličane velevažno razsodbo. Zadeva je sledeča: Uredniki socialističnega lista »Difesa« v Florenci so bili obtoženi hujskanja proti klerikalcem. Florentinsko sodišče jih je oprostito, ker ni bil osebno nihče imenovan. A prizivno sodišče v Florenci je sodilo drugače in obsodilo socialistične urednike. Tudi najvišje italijansko sodišče je potrdilo to razsodbo, ki jo utemeljuje sledeče: Katoličani naj si že bojo intransigentni ali ne, tvorijo množice oseb, ki jih družijo ne kaka organizacija ali ustava, marveč skupno mišljenje zvrševati dela, ki imajo veliko npravstveno važnost.

NAČELA FRANCOSKEGA NAUČNEGA MINISTRA BRIANDA.

Nadzorstvo vzgoje francoske mladine ima zdaj v rokah znani socialist Aristide Briand. Mož je za to službo jako pripraven, kar dokazuje njegov govor na socialističnem shodu leta 1899, ko je izvajal sledeče: Spadam med one ljudi, ki ne odsvetujejo radi od revolucionarnih poizkusov, naj si bodo kakršnikoli. Idite v boj s sulicami, sabljami, samokresi in s puškami. Rajši korakam v vaših vrstah, kakor da bi vam odsvetoval tak korak. Govoriti smemo o vojaški stavki in pripravljati vse zanj. Vojaki imajo dolžnosti, ki so višje, kakor one, ki jih nalaga disciplina. In če kljub temu vzdržuje kak trmasti častnik svojo voljo, se pač lahko zgodi, da počijo puške, a ne v smeri, ki jo želi častnik.

BOLGARSKA ZAPRLA TURŠKO MEJO.

Ker se ponavljajo spomladni spopadi na turško-bolgarski meji, je ukazal bolgarski vojni minister, da morajo obmejni poveljniki z vsi strogostjo nastopiti proti oboroženim četam in osebam, ki bi poizkušale prestopiti mejo.

TURŠKO-PERZIJSKI OBMEJNI SPOR.

Nemčija je že večkrat nasvetovala Turčiji, naj uredi obmejni spor s Perzijo. Nemci se zanimajo za rešitev tega vprašanja še posebno zato, ker se boje za svojo Bagdadsko železnico. Iz Carigrada poročajo, da se je poostil spor med Perzijo in Turčijo, ker so zasedli baje turške čete neki perzijski carinski urad.

SRBSKO POSOJILLO IN SRBSKI NOVI TOPOVI.

Srbski finančni minister je izjavil, da obsega nameravano srbsko posojilo dva dela, in sicer posojilo za topove in pa posojilo za zgradbo novih železničnih prog. Minister je rekel, da naj izposluje posojilo ona tvrdka, pri kateri naroči Srbija nove topove. Banke so pa voljne, da preskrbe Srbiji posojilo za zgradbo novih železnic.

SHOD FRANCOSKIH ŠKOFOV.

Narodni koncil francoskih škofov z ozirom na zakon o ločitvi cerkve od države je napovedan na 22. in 23. majnika.

NESREČA V COURRIERESU.

Poročilo, da bi bili rešili iz courrierskih rudnikov 9 živih rudarjev, ne odgovarja resnici. Rešen je bil le 33letni rudar Berton, ki sodi, da je bil v jami osem dni. V rovih so najbrže še živi rudarji. Ravnateli Lavaurs je skrit, ker se boji različne množice. V sredo ob 1. uri popoldne se je peljal inženir Fournier v rove. Veliko žensk mu je grozilo s smrtjo. Dragonci so preprečili napad.

Zastopnik rudarjev Simons je našel večeraj v rovu Sv. Barbare devet še gorkih mrtvih trupel. Ti rudarji so umrli po njegovem mnenju šele pred nekaj urami. Ko je obvestil Simons o tem pred rovom zbrano množico, so se ženske silno razburile in klicale: »Doli z morilci! Živela stavka!« Simons pripoveduje, da je moral podpisati revers na

dan nesreče, ko je šel v rudnik, da reši še morebiti žive rudarje, da ne dobiijo njegovi svojci nobene pokojnine, ako se ponesreči pri rešilni akciji. Ženske so včeraj opsovale vo-jake in metale kamenje na vse osebe, o katerih so mislile, da so inženirji. Vilo in park, kjer stanuje ravnatelj sallaumenskih rudnikov, Lavaurs, je zastražilo vojaštvo, ker so poizkusili stavkujoči rudarji razstreliti vilo. Rešeni rudar Berton še ni mogel zaspati, pač pa je pil mleko in jedel jajca. Nedavno rešena rudarja Nemy in Prouvost sta odpotovala v Biaritz, da se odpocijeta. Iz rovov so spravili nekega še živega konja, ki je pobegnil v hlev in snedel ves oves in vso slamo ter tudi leseno omaro za oves. Iz Pariza je došlo listom zasebno poročilo, da se je posrečilo z vpe-ljavo kisika obuditi k življenju štiri navidezno mrtve rudarje.

NEMŠKI DRŽAVNI KANCLER BÜLOW OMEDELE MED SEJO NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

V včerašnji seji nemškega državnega zbora so razpravljali o proračunu državnega kanclerja. Knez Bülow je poročal o maroški konferenci. Svoj govor je sklenil, da je vspeh dovoljen za Nemčijo in Francosko, kakor tudi za ostale kulturne države. Za njim je govoril poslanec centra Hertling, ki je hvalil kanclerjevo politiko in se toplo zahvaljeval tudi avstro-ogrskega zastopnika na maroški konferenci, ki je posredoval v prilog Nemčiji. Nato je napadal Bebel kanclerja in Hertlinga. Med njegovim govorom je postal kanclerju Bülowu slabo. Pozvali so zdravnike in prekinili sejo za četr ure. Zbornica je odobrila proračun za državnega kanclerja. Omedlelega kanclerja so odnesli iz dvorane. Ob 3. uri popoldne je obiskal kanclerja v zbornici cesar Viljem v spremstvu princa Eitel Frica. Ob 4. uri popoldne je bil Bülow že toliko boljši, da se je pripeljal v svojo palačo, kjer se je vlegel v posteljo in spal dve uri, na kar se je prebudil jako ojačen.

BOJ ZA VERSKO SOLO V ANGLIJI.

Načrtu angleških liberalcev za ustanovitve državnega šolstva, kjer naj bi pouk veronauka popolnoma odpadel, se upirajo angleški katoliki kar najodločnejše. Po vsej Angliji se razlega samo ena njihova zahteva. Naših šol ne bodo imeli! Liberalni učni minister se je svoječasno izražal, da so proti takozvani prosti šoli samo duhovniki, staršem otrok pa da ni mnogo do tega. A moral se je prepričati, da ni temu tako. Vršili so se po celem kraljestvu protestni shodi, na katerih je bilo zbranih večkrat po 6 do 10 tisoč katoliških mož, ki so vsi enoglasno izražali nevoljo proti novi šoli. Zadnji protestni shod je bil 13. marca v Liverpoolu. Udeležilo se ga je 60 tisoč delavcev, ki so šli po ulicah z godbo na čelu in pevaioč svojo narodno pesem: »Vera naših očetov!« Nastopali so ljudski govorniki in množica je sprejela njihova navodila z bučnim odobravanjem. Učno ministrstvo je sprejelo veliko množino protestov, ki zahtevajo vsi eno in isto: »Mi hočemo da ostane med nami vera naših očetov, zahtevamo, da se naši otroci katoliško odgoje. Mi bomo naše otroke pošiljali v katoliške šole ali pa v — nobene!«

Iz slovanskega sveta.

sl Plača praškega župana. Praškemu županu je povišalo mesto plačo od 18.000 na 24.000 kron in obenem podžupanoma od 6000 na 9000 kron.

sl Kongres bolgarskih pravnikov. Zveza bolgarskih pravnikov dela na pripravih za drugi kongres pravnikov. Udeleženci morajo do 1. aprila prijaviti teme, o kateri hočejo na kongresu razpravljati.

sl Pruski hakatisti imajo že strah pred poljskimi zastopniki v ruski državni dumi. Med 550—560 ruskimi zastopniki bo 70 do 80 Poljakov; vsi ti Poljaki bodo baje med ruskimi zastopniki širili sovražstvo do Nemčije. Kaj to pomeni za Nemce in Poljake na Pruskem, je baje jasno. Škoda, da hakatistični listi doslej še niso naznanili, kako se bodo borili zoper to novo nevarnost! Bržkone bodo zasedli pruski vojaki Rusko-Poljsko ali pa celo Rusijo?

sl Bolgarska potrebuje inženirjev za zgradbo državnih in občinskih potov. Razpisanih je mnogo služb in lahko prosijo zarje seveda tudi Slovenci. Inženir z enoletno prakso prejme 400 fr. plače, s triletno 450 fr. in s petletno 500 fr. Poleg tega dobi za potnino 200 fr. in ravno toliko za povratek.

sl Slovanska menjalnica. V Pragi je začela te dni delovati slovanska menjalnica, ki bode češko občinstvo seznanila s zajamčeni vrednostmi slovanskega sveta. Tvrdka je bila v praškem trgovinskem sodišču v seznam raznih tvrdk vpisana v 7 jezikih slovanskih, to je češko, poljsko, slovensko, hrvaško, srbsko in bolgarsko. To je prvi slučaj vpisa te vrste v avstrijsko-ogrski državni in je to obenem lep pojav slovanske vzajemnosti na gospodarskem polju.

sl Nov napad hakatistov. Kakor »Dzien-nik Poznanski« poroča, da namerava pruska vlada izdati ukaz, po katerem se bode krščanski nauk v vseh poznanskih mestih in meste-cih z novim šolskim letom in to v vseh oddelkih poučeval v nemškem jeziku. Poročilo je skoraj neverjetno, a pri pruski vladi je mo-goče vse, zlasti ako se gre za uničenje poljske narodnosti.

sl Ječa za ruske urednike. Neki peter-burški list poroča, da šlisselburgska trdnjava je določena za ječo ruskih urednikov. Ruski uredniki so postali sedaj najgroznejši revolu-cionarji, ker se potegujejo za pravice naroda. V Peterburgu je vlada prepovedala izdajanje 42 časopisov in 18 urednikov je v sodnijski preiskavi. V drugih mestih ruskih ne sme 9 listov izhajati in 56 urednikov je v sodnijski preiskavi.

sl Skrb Rusije za gluhomutce. Na Ruskem je 60 šol za gluhomutce z 2.777 učenci. Prva šola za gluhomutce je bila ustanovljena l. 1806, toda največ šol je bilo ustanovljenih še-le od l. 1898, ko je sedanja carica Marija Feodorovna postala pokroviteljica društva za gluhomutce. Glavnica društva znaša 1.100.000 rubljev. V evropski Rusiji je 126.153 gluhomutcev.

sl Afera profesorja Mazafika se ne bo končala samo s tožbo katehetov. Toži ga tudi državno odvetništvo, radi kršenja verskega zakona.

sl Srbski orožniki prijeti v Zemunu. »Beogradske novine« javljajo, da je prišla pred nekoliko dnevi zemljanska policija dva srbska orožnika, ki sta se pripeljala v Zemun, da pregledata potnikom potne liste. Vsled tega je vložila srbska vlada na Dunaju protest. Odgovor z Dunaja se glasi, da je dotičnik, ki je srbske orožnike prijel kaznovan, a ne zato, ker jih je prijel, ampak zato, ker je z njimi premalo strogo postopal.

sl Umrl je v Zagrebu umirovljeni veliki župan Julij Bubanovič. Okolu 50.000 kron je zapustil »Matici Hrvaški«, akademiji in hrvaškim šolam.

sl Poročevalcu časopisa »Zeit« Steinhardt je ukazalo srbsko ministrstvo za notranje zadeve odpotovati iz Srbije. Steinhardt je odpotoval v Zemun.

Štajerske novice.

š Blamirana zdravnik. Pri mariborskem okrožnem sodišču so zaprli dne 1. julija 1905 neko Nežo Rottmann, ker so jo dolžili tatvine, zaradi katerega zločinca je bila tudi obsojena dne 13. oktobra 1905 na 18 mesecev težke ječe. Oddati bi jo bili morali v žensko kaznilnico v Begunje. Toda punci ni bilo nič kaj po volji, priti v Begunje, zato je reklo, da je v blagoslovljenem stanju, brzkone je vedla, da je to vzrok, da ne pride v Begunje. Preiskala sta jo zdravnik tukajšnjega okrožnega sodišča dr. Leonhard in dr. Kornfeld ter sta spoznala, da je res v blagoslovljenem stanju. Zato je ostala v Mariboru, kjer je bila do srede marca. Jetničarju se je cela stvar zdela sumljiva, zato je povzročil novo preiskavo in sedaj sta ista zdravnik (dr. Leonhard in dr. Kornfeld) izjavila, da dekle ni v blagoslovljenem stanju, in da sta se pri prvi preiskavi zmotila. Zato ni čudno, da sta pred leti v procesu Bratuša spoznal svinjske kosti za človeške. Škoda, da ne živi več kraljica Draga, gotovo bi jih po zadnjem njihovem činu imenovala svojim dvornim zdravnikom.

š Na smrt boian leži v graški bolnišnici g. dr. Klačin, zdravnik na Pragerskem. Huda plućnica je položila vrlaga moža na bolniško posteljo. Na Pragerskem je bil v obče priljubljen. Bog nam ga ohrani!

š 25letnico slavi 29. junija postovoljno ognjegasno društvo v Zalcu.

š V Maribor Celju, slavnem romarskem kraju, je postal superijor (načelnik) ondotnega samostana o. Leopold Napotnik, naš rojak in sorodnik prevzvišene knezoškofa lavantinskega.

š Za notarja v Gornji Radgoni je imenovan g. dr. Fran Strelec, sedaj notarski substitut v Sevnici ob Savi.

š Umrl je štajerski drž. in dež. poslanec g. Anton Rudolf Walz.

š Mariborski obč. zastop je sklenil, da pristopi mesto Maribor kot član društvu »Freie Schule«.

š Detomor. V Braslovčah pri Celju so 2. t. m. našli pri odvažanju gnojnice iz šolskega stanišča truplo novorojenega otroka, ki je po zdravnikovem mnenju že dalje časa ležal v gnojnici.

š Ogenj je nastal dne 4. aprila na poslopju veleposestnika in vinotčrca Rotha pri Mariboru. Ogenj so pogasili le deloma. Rešili so z vinom napolnjene sode v kleti; medtem so pa zunaj hranjeni prazni sodi zgoreli. Samo na teh je škode 4000—5000 K; zgorelo je tudi nad 40 voz sena. Težko se je poškodoval gasilec Eisner iz Radvine. Delovalo je več gasilnih društev.

Dnevne novice.

+ Liberalci in splošna kurija. V ustavnem odseku sta se dr. Tavčar in dr. Ferjančič na žive in mrtve kregala proti temu, da bi imela splošna kurija pri nas deset mandatov. Tavčar je dejal, da jih ne sme biti več, nego tri ali štiri. Neovržno je, da se je šlo v njihov koncert samo proti splošni kuriji. Za mesta bi bili dobili več, nego so imeli doslej. Njihov boj je vsled tega tako nepopisno grd, zato pa tudi brezuspešen. Veleposestniki so se izkazali razumnejše. Poskrbeli so zase; v splošno kurijo niso butali. Liberalci so pa pokazali, da ne bodo zadovoljni z nobeno volilno preosnovo, dokler se ne določi, da imenuje vse deželne in državne poslance v naši deželi uredništvo »Slovenskega Naroda«.

+ Liberalci in oktroja. Poslanec Slovenske Ljudske Stranke nam piše: »Vaše včerajšnje poročilo o liberalcih in oktroja se mora nekoliko popraviti. Liberalci oktroja niso zahtevali, pač je pa v ustavnem odseku dr. Tavčar o celi resoluciji, kakor jo je predložil dr. Šusteršič, torej tudi o oktroja, javno rekel, da je vsprejemljiva za vsacega, kdor stoji načelno na stališču splošne in enake volilne pra-

vice. V zbornici je bil odstavek, ki govori za oktroja, sprejet z glasovi naših poslancev.« — Naše dokazovanje se s tem pojasnilom nič ne omaja. Deželni zbor je sklenil, naj se izvrši volilna preosnova. Liberalci so glasovali za to. Sklenil je dalje, naj se izvrši po oktroja, če ni drugače mogoče. Liberalci so vezani na ta sklep. Ker nečejo parlamentarne rešitve, je jasno, da si žele oktroiranega volilnega reda. Dobro jim teknilo!

+ Poslanec vitez Berks umrl. Iz St. Jurija ob južni železnici smo danes prejeli poročilo, da je umrl včeraj državni poslanec vitez Berks. Minoli teden se je udeleževal še sej drž. zbora, pač pa tožil o mučni bolezn. Nihče pa ni sodil, da je njegova bolezen tako nevarna. Hugon vitez Berks je bil rojen dne 21. januarja 1841 v Ogulinu na Hrvaškem ter se posvetil vojaštvu. L. 1866. je bil v avstrijski vojski proti Prusom, a že l. 1870. je kot poročnik zaradi srčne napake stopil v pokoj ter živel večinoma na svojem gradu Reifenstein pri Celju. Od l. 1876. se je kot član okr. zastopa za celjsko okolico najraje bavil z gospodarskimi vprašanji. L. 1879. so ga Slovenci postavili za kandidata proti dr. Forggerju, a ni zmagal. L. 1897. pa je bil izvoljen za državnega poslanca v kmečkih občinah celjskega vol. okraja kot naslednik g. M. Vošnjaka. Pridružil se je s štajerskimi tovariši »Slovenski zvezi« ter marljivo deloval v gospodarskih odsekih. Dasi ni bil rodom Slovenec, vendar se je vedno živo zanimal za narodne, politične in gospodarske koristi štajerskih Slovencev, osobito svojega volil. nega okraja. Zadnje tedne svojega pol. delovanja se je mnogo bavil z vol. reformo. Soproga njegova je znana pisateljica Mara Čop-Marlit. N. v m. p. — Opoludne smo dobili poročilo, da je poslanca Berksa zadela srčna kap.

+ Lahonska surovost in »Družba sv. Cirila in Metoda«. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani poroča slovenskemu svetu, da so nam v noči od 23. na 24. marca t. l. v naši družbeni šoli v Trstu pobili skoraj vsa okna ob cesti na južni in zahodni strani. Družbino vodstvo je ukrenilo potrebne korake na višjih oblastvih; obenem pa se priporoča slovenskemu svetu, da nam je — kakor že večkrat ob podobnih prilikah — tudi to pot na radodarno pomoč. Velikovaška pobita okna so bila dvakrat sreča za nas: moralna sreča, ker so kazala slovensko visoko kulturo nasprotno toliko nizko naših sovragov in materijelna sreča, ker so nam donasila sijajnih domoljubnih preplach. — Slovenci! Beležeč Vam dejstvo o barbarskem tržaškem napadu na naš kulturni zavod in ponosni na svojo olko Vas prosimo, da se posebno še prihodnje praznike spominjate tržaških pobitih oken in pa svojega dičnega slovenskega izobraženja. — Vod. družbe sv. Cirila in Metoda.

+ Slovenci na Kranjskem, posnemajmo slovenske Štajerce! Mladeniške zveze na Sp. Štajerskem izborni delujejo. Tako je letos imela benediška mladeniška zveza sedem poučnih shodov. Za podlago predavanjem je služil duhovnemu voditelju »Politični katekizem«. »Naš Dom« o tem poroča: Izpoznali smo, kake vladne oblike se nahajajo po svetu, kaj je ustava, zlasti avstrijska z vsemi natančnimi določbami. Predelali smo osnovne postavke, zlasti smo si dobro zapomnili 19. člen teh postavk, ki zagotavlja slovenskemu jeziku ravnopravnost z nemškim. Sedaj vemo, kaj so delegacije, kako je sestavljena sedanja poslanska in gosposka zbornica, dobro smo proučili novo volilno preosnovo na podlagi enake in splošne volilne pravice, nje prednosti pa tudi kričeče krivice nasproti Slovincem in Slovanom. Poučni tečaj nam je nadalje pojasnil sestavo deželnih zborov, postavke, veljavne za okrajne zastope, za okrajne in krajne šolske svete ter štajerski občinski volilni red. Eden shod je bil posvečen tujkam v slovenščini, ki so najbolj navadne v govoru in po časnikih. Dve uri ki sta bili odločeni vsakemu shodu, sta le prehitro vsakokrat minili. Vzglede iz življenja in razgovori so zelo poživljali shode. Ni nam žal teh večernih uric, ki smo jih posvetili naši izobrazbi. Odslej bomo z veliko večjim zanimanjem prebirali časopise in se brigali za politična vprašanja. Dobili smo tudi veliko veselje do čitanja zgodovinskih in gospodarskih in socialnih knjig. Izposojali smo si jih po vsakem sestanku. S tem smo pokazali benediški mladeniči, da imamo trdno voljo trdno voljo postati enkrat vrli možje, vneti in delavni za verski, narodni in gospodarski napredek benediške župnije in sploh slovenskega naroda.

+ Nemška geografija. Da so Nemci res pravi »kulturvolki« dokazujejo često na poseben način z znanjem zemljepisja. Tako je te dni pisalo ognjegasno društvo v Beljaku (1) ognjegasnemu društvu v Ljubljani in

na naslov napravilo Laibach Unterkärnten. V Beljaku torej koroški nemški kulturvolki niti ne ve, da Ljubljana ni Koroškem. Nemški koroški učitelji imajo to zaslugo, da svoje »inteligentne« učence po koroških mestih ne nauče niti toliko zemljepisja, kakor ga na Kranjskem ve vsak pastir.

Za zagrebškega župana je zopet izvoljen dr. A m r u š.

— Nesreča v blaznici. Na moškem oddelku za umobolne na Studencu je sinoči vrgel par zamašek iz kopelne peči, vsled česar je pod pritiskom para in višine vode stoječi curek oparil navzočega zavodnega strežaja Beraniča na obeh nogah in ga tako težko poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— Zahteve kršč. soc. tobač. delavstva. Zveza krščanskih tobačnih delavcev in delavk je poslala fin. ministrstvu spomenico, v kateri so izražene delavske želje: Izboljša naj se plača, ki je sicer zadoščala prejšnjim razmeram, a sedanjim pa nikakor ne; izpremenje naj se določbe, kedaj ima delavec pravico do rent starostnega zavarovanja, na tak način, da se odpravijo sedanje 4 stopinje, ki so merodajne za izračunavanje doneskov, na njih mesto pa naj pride zvišanje invalidnih prejemkov z vsakim službenim letom; sedaj se namreč zviša penzija po 10 službenih letih. Ako ima delavec 19 ali 23 službenih let, pa mu jih vračunajo le 10 oziroma 20. Temu naj odpomore zvišanje vsako leto. Deputacija kršč. socialnega delavstva je bila v tej zadevi pri dr. Koselu, ki je dejal, da ne more glede plače nič obljubiti, ker je to stvar generalne direkcije. Glede penzije pa se v kratkem preuredi. Deputaciji je sprejel tudi glavni ravnatelj, ki je obljubil, da bo storil vse, kar mu bo mogoče.

— Drobne novice iz litijske okolice. Blagoslov velikega oltarja in dveh stranskih oltarjev, pri podružni cerkvi sv. Križa na Slemškem nad Vačami, se boje vršilo na belo nedeljo 22. aprila. — Pokopali so na Vačah Pavla Peterlina v 85. letu svoje dobe. — Dvakrat je nogo zlomilo posestniku Jožefu Strmljanu v nekem rovu v Ameriki. Doma je iz Režiš, občina Vače. — Sredpostni semenj se je prav dobro obnesel v Litiji. Kupčija pri živini in blagu je bila živahna. — Pri izpiranju obleke si je kri zastrupila posestnica Mlinar iz Mošenika, občina St. Lambert. Šla je v gozd pripravljati drva za kurjavo. Pri delu se je lahko ranila na prst na roki. Ko se je domov vrnila, je šla perilo izpirati. Kmalu potem ji je začela roka hudo otekati. — Nogo si je zlomila žena vaškega posestnika in mesarja Mateta. Pravilo, da je nesreče sama kriva.

— Iz Rudnika se nam poroča: Na dopise brez podpisa v »Narodu« ne bomo odgovarjali, kakor se je že sklenilo v občinskem odboru. Ker smo pa kmetovalci in nimamo časa se z dopisovanjem kvartirati, se bo v občinski seji predlagalo, da se bo pooblastil en mož, da bo takemu odgovorjal.

— Občinska volitev se je vršila dne 3. t. m. v Cerkljah na Dolenjskem prav mirno. Županom je zopet izvoljen g. Alojzij Marinček in Ivan Vahčić, trgovec v Cerkljah, njegovim namestnikom.

— Tržaška podružnica »Slovenskega planinskega društva« priredi v cesarjevič Rudolfov jami pri Divači dne 16. aprila 1906, to je na Velikonočni ponedeljek, med 4. in 7. uro popoldne slovesno razsvetljavo, na kar opozarjamo občinstvo, posebno pa ljubitelje kraških krasot. Vstopnina znižana. Natančnejši spred prihodnjici.

— V delavnici južne železnice na mariborskem koroškem kolodvoru je zmečkalo kovaču Jakobu Arnušu desno roko do gležnja in konce prstov na levi roki. Pri vravanju pločevine med valjarje mu je potegnilo roke med nje. Prsti so bili še enkrat tako dolgi in roka še enkrat tako široka. Prikazala se ni ne ena kaplja krvi. V bolnišnici so mu takoj odrezali roko.

— Poročnik morilec. Poročnik 87. pešpolka Karol Köhler je ustrelil ženo privatnega uradnika Jospino Schoss in potem sebe smrtnonevarno ranil, je sedaj okreval. Prepeljali so ga v Trst.

— Dve dopisnici vročeni po — 26 letih. V ponedeljek sta dospeli iz Rovinja v Trst dve dopisnici, oddani v Veroni dne 8. septembra 1880 in 23. novembra 1880. Dopisnici sta bili naslovljeni na odvetnika Ivana Benca, umrlega leta 1886. Naslova na dopisnicah, izročeni sinovom umrlega Benca, sta pisana popolnoma razločno. Dne 1. aprila sta se omenjeni dopisnici nakrat pojavili na poštnem uradu v Rovinju in 2. aprila sta bili v Trstu. Kod so romali, oziroma kje sta ležali celih 26 let, — kdo bi uganil to?

— Moral je v »špekhamro«. Stopical je na lahko po prstih ob hiši gor' in dol' in kukal pri oknu. Pa je skrat hotel, da se približa mestni stražar. Tema je bila in zakaj bi oko postav ne smelo videti in uho ne slišati, kdo je. »Kdo je?« »Kaj imate tu opraviti!« »Kaj to Vam mar!« »V imenu postav z menoj!« In šla sta. Prideta do policijskega komisarja. Komisar: »Kdo ste?« »Koga to briga?« Komisar redarji: »Ljubi, storite svojo dolžnost.« In Ljubi je odpeljal ljubega neznanca v novo »špekhamro« najnovejšega policijskega urada v novo zgrajeni hiši neke na Kranjskem. Pa so zvedeli znanci in prijatelji tam za onim oknom, pod katerim je neznanec stopical, in so ga prišli obiskat. Pozno ponoči seveda. Rešiti ga hočejo, a to ne gre. Do ranega jutra ostane neznan gost v »špekhamri«. Drugi dan pa je vložil »jetnik« pritožbo pri politični oblasti in baje celo pri državnem pravdnstvu. Pa to ne ovzrže dejstva. V »špekhamri« je le moral biti in sicer v »imenu postav«.

— Potresno opazovanje. Iz Novega Mesta se nam piše: V noči od 3. t. m. so se od jugozapada sem pokazali izrazoviti pojavi oddaljenih potresnih izbruhov. Od 10. ure pa do 3. jutraj je bila tudi magnetna igla silno nemirna. Tako tudi v noči od 4. na 5. t. m. Včeraj je bila igla ves dan v trajnem nemirju, in tudiprirodne pojave oddaljenega nemirja je opazovati. Kdor biva v sobah pri tleh, posebno na votlih mehkih tleh

— Narodni kolek družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bodo odslej rabila tudi ameriška slovenska društva. Slovensko podporno društvo sv. Jožefa v Brooklynu bode prvo, ki zatrži z njim na svoji veselici meseca aprila. Naročilo ga je po zastopniku ameriških Slovencev g. Antonu Trstenjaku, kontrolorju mestne hranilnice ljubljanske. Ko beležimo ta narodni čin svojih ameriških rojakov, želimo, da bi bil v spodbudo vsem onim društvom v naši ožji domovini, ki našega narodnega koleka ne rabijo. V tem navedenem veselem pojavu se zopet prepričujemo, kako nam prednači Amerika in sicer v vsakem oziru: v socialnem in narodnem. Kolikrat in kako prepričevalno smo že na primer klicali slovenska društva v domovini na narodni kolek in kazali ob tem na brate Čehe. A to bolj ali manj zaman — sedaj pa prihajajo Amerikani, akoprām jih še klicali nismo. — Zato živele naše zavedne sestre in živeli naši zavedni bratje tam za oceanom! — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, dne 5. aprila 1906.

— Višji adjuti. Proračunska komisija gosposke zbornice je izdelala poročilo o višjih adjutih. Mladi uradniki bodo dobili po petih letih adjut 2000 kron, če pa nimajo višje znanstvene izobrazbe, le 1500 kron in avskultanti dobe po 6 letih službe 2500 kron.

— Iz Mokronoga smo prejeli iz obrtnih krogov sledeči dopis: Sedaj je čas, ko zborujejo občni zbori raznih obrtnih združenj. Do 1. junija morajo vse obrtne zadruge obrtnim oblastvom predložiti svoje računске zaključke v pregled in potrjenje. Tudi pri naši mokronoški obrtni zadrugi naj bi se vršil občni zbor. Vse druge zadruge obveščajo 14 dni poprej svoje člane, kdaj da se bo vršil občni zbor. Povabilu priložen je tudi računski zaključek, da ga člani še lahko pred zborom pregledajo in v slučaju napak lahko na obč. zboru ugovarjajo. Tako je drugod in tako bi po postavi moralo povsod biti. A pri nas je stvar drugačna. Načelnik naše obrtne zadruge ni storil tega, marveč v svoji komoditeti naročil obč. slugi, naj ta skliče 1. aprila po prvi maši pred cerkvijo. Oklical pa ni samo enega, marveč kar pet občnih zborov. Načelnikov namen je jasen, on hoče, da bi nihče ne zvedel in da bi bil prvi občni zbor nesklepčen. Drugi navadno zboruje, ne oziraje se na število navzočih. Pri drugem hoče opozoriti svoje prijatelje, na ta način upa biti zopet izvoljen načelnikom. Proti temu načinu sklicanja občnega zbora mokronoške obrtne zadruge protestiramo zavedni mokronoški obrtniki najodločnejše. Oblastva pa opozarjamo in želimo, da načelnika opozori, da skliče občni zbor po zakonu, kakor ga sklicujejo druge obrtne zadruge. Dolžnost obrtnikov pa je, da se občnega zbora vsi udeležijo, da tam odkrito g. načelniku povejo, da ne ravna prav in da je zadnji čas, da gre v zasluženi — pokoj.

— Podarjena sadna drevesa. Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu je z dovoljenjem deželnega odbora darovalo podgrajskim posestnikom pri Novem mestu več kot 200 lepih sadnih dreves. Ker je minolo jesen sneg napravil mnogo škode pri sadnem drevu, je ta dar zelo dobro došel.

— Projekcijska predstava. Iz Dola pri Ljubljani. Projekcijska predstava g. Ivana Rožuna fotografa v našem izobraževalnem društvu nas je popolnoma zadovoljila. Do 120 fino izdelanih koloriranih slik je g. fotograf srečno zbral v lepo skupino in jih pojasnjeval z domovinsko ljubeznijo nadahnjem predavanjem. Posebno zanimive so bile slike naših trgov in mest, kakršna so sedaj in so bila za časa turških bojev kot trdnjave, gledali smo najslavnejše gradove naše lepe Kranjske in njene najslavnejše može, barona Turjaka, Ravbarja, Vego, ki so si v boju proti sovražnikom vere in domovine priborili neminljivo slavo. Občudovali smo tudi krasoto Gorenjske: slapove, jezera in gorske velikane. Če omenimo, da nam je ves užitek nudil g. fotograf za izredno nizko ceno, moramo take predstave le priporočati vsem izobraževalnim društvom, ki hočejo svojim udom priskrbeti kaj zares lepega v izobrazbo, poduk in blazenje srca.

— Iz Črnege vrha. Mlekarno glejte! V 11. številki z dne 17. marca uči liberalen Črnoveršec v »Notranjcu« našo posojilnico in kmetijsko društvo, kako naj čuvata in pomagata kmečkemu stanu. Zahteva dividend od kmetijskega društva, pritožuje se nad plačilna povelja. Gospodje liberalci, kaj ne, mlekarna sili na dan, kjer ste kmete, katerih prijatelj ste »potegnili« za 25.000 kron. To vzorno liberalno podjetje bode sedaj začelo deliti dividende med Črnoveršce, ko bodo reževali plačevali za male deleže 174 K, večje pa 348 K. Če pa se posreči, oprostiti tiste reveže, katerih podpisi so falzificirani, potem pa pravilno podpisanim res gorje. Z gospodarskimi navseti le tiho, gospodje! Sploh se Vam pa godi silno slabo g. Notranjčev dopisnik, ko Vas v Vaših najblajših srčnih čutilih mečejo pred prag.

— Zidarska stavka v Zagrebu je končana.

— Slovenski igralci na Hrvaškem. Člani slovenske opere in drame bodo potovali letos po vseh večjih hrvaških mestih in prirejali predstave.

— Odstop barona Becka? Kakor javljajo z Dunaja, stopi šef generalnega štaba baron Beck potem, ko proslavi svoj 60letni jubilej, v pokoj. Ob tej priliki bo imenovan feldmaršalom. Na njegovo mesto pride dunajski zborni zapovednik FZM. Fiedler.

— Vremenska izprememba. Iz Novog mesta se nam piše: Včeraj 5. t. m. krasno gorko vreme, toda zunaj za sotesko se nekaj zopet "kuha".

— Na čuden način ušel smrti. Na tozadevno notico čujemo, da dotični mož, ki je tako srečno odnesel izpod stroja svoje življenje, ni bil Janez Primar po domače Perles, ampak njegov hlapec Andrej Koncilija.

— Postojnsko jamo si je ogledalo tekem meseca marca 276 ljudi in vsa vstopnina znaša 1184 K. Minulo leto je posetilo postojnsko jamo meseca marca 235 oseb in dohodki so znašali 1066 K. Za poset meseca aprila se je javilo že več gostov iz Brna in Dunaja.

— Tatvina v cerkvi. Prejšnji teden so vlomili neznani tatovi v stružico za denar v cerkvi v Litiji in odnesli 28 kron.

— Stavka na Reki. Med tovarnarji in delavci na Reki doslej ni došlo do sporazumljenja. Delo v luki in v skladiščih počiva. Večina tovarn je svoje delavce odpustila. Mesto je mirno.

— Samoumor. V Trstu se je zastrupil vsled bede brezposelni mesarski pomočnik Emil Prezelj.

— Stavka v Labinu v Istri je postala splošna, ker so se ji pridružili tudi težaki, ki nalagajo oglje.

— Pri letošnjem novačenju so izpoznali v Trstu med 2219 za sposobne 743, za nesposobne 1476. Od teh jih gre precej drugo leto na novačenje.

— Ameriške novice. V Yolietski je klarni je ponesrečil Rihard Ritmanič. Kos žice mu je predril levo roko pod palcem. Nevarnosti ni do zdaj nobene.

— Umrli je v Haseru Pa. Jos. Jaklič, doma iz Sadinjevasi pri Žužemperku. — Ponesrečil je v rovu v Calumetu (Mich.) Jakob Jančar, doma iz Št. Jerneja na Dolenjskem. Umrli je v dveh urah. — Ponesrečil je v rudniku v Bellaire (Ohio) Matija Mihelič, doma iz Zgor. Suhorja pri Vinici. — V Cokedale (Mont.) se je vnel v rovu pokalni plin in ranil 4 delavce, izmed katerih so 3 Slovenci, a 1 Italijan. Slovenci so: Ivan Ratčul, Fran Kaplan in Andrej Perše. Vsi so zelo hudo opečeni. — V Calumetu je prodrli pri volitvah mestnega blagajnika kandidat tamošnjih Hrvatov in Slovencev predsednik hrvaškoslovenskega kluba g. Pavel Sneler. To je bil prvi boj Hrvatov in Slovencev pri mestnih volitvah in se je končal s sijajno zmago.

— Nesreča v Kamnolomu. Iz Ihovskega vrha se piše: Dne 26. marca se je pripetila v kamnolomu Jerneja Vršič velika nesreča. Žena Alojzija Vršič in dve njeni hčeri so odkapale kamen; proti večeru pa se odtrga plast zemlje in zasuje nesrečno ženo tako, da je bila pri priči mrtva. Bog bodi milostljiv njeni duši!

— Nesreča na novi železnici. Na Dobravi pri Bledu je dne 2. t. m. ušel želez. voziček s kamenjem. Voziček, na katerem je bilo šest delavcev, ni imel zavornice. Od predora pri Vintgarju je voz tekel kakor brzovlak. Delavci so poskakali z voza ter vsi poškodovani. Lahko bi se bila pripetila večja nesreča, ko bi bil voziček v predoru zadel ob oder, na katerem je delalo več delavcev. Voz je vstavil železniški čuvaj.

— V konkurz je prišel trgovec gosp. Avgust Koželj v St. Vidu pri Zatičini.

— Razpisana je učiteljska služba na Koroški Beli.

— Umrli je v Zadru gospod Anton Nimira, profesor na učiteljski v Kopru.

— V vrelo vodo je padla 1½letna hčerka posestnika Franceta Severja v Ložu, okraj Postojna.

— Darilo. Blagorodna rodbina gospoda Josipa Luckmanna je poslala čast. predstojništvu bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu 500 kron. Rajni predsednik kranjske hranilnice in nje vodja rajni gospod dr. Josip Suppan sta se za to bolnico jako zanimala, jo večkrat obiskala in se jako pohvalno o njej izrekla.

Ljubljanske novice.

Ij Brez programa! Ivan Hribar sklicuje za jutri zvečer ob pol 9. uri v veliko dvorano »Mestnega Doma« shod nezavednih volivcev narodno-napredne stranke brez programa, katerim bodeta Peter Grasselli in Ivan Hribar govorila o volivni reformi za delžni zbor kranjski in Ivan Tavčar o svojih zaslugah za volilno preosnovo za državni zbor. Radovedni smo, ako bodo dopustili tako svobodo pristopa, kakor je pustila »Slov. ljudska Stranka« na svoj shod. Noblesse oblige!

Ij Izredna seja obč. sveta bo jutri v soboto, dne 7. aprila 1906 ob 11 uri

dopoldne. Edina točka dnevnega reda je naznanilo predsedstva.

Ij Ljubljanske občinske volitve. Občinski svetnik Seunig se letos poslovi iz občinskega sveta. Kandidat ne bo več. Kakor se govori se je »zahvalil« in izjavil, da več ne prevzame kandidature. Novi kandidatje v obč. svet so med drugimi: dr. Oražem, K. Mayer, J. Knez in Hanuš. Neki »šaljivci« imajo »shod« pri Majarončku. Stavili so z nekim svojim prijateljem za 100 litrov vina, da si ne upa sklicati shoda. No, mož ga je sklical in tako bo sedaj v Vodmatu precej pijače zastoj.

Ij Projekcijskega večera gospoda Ražana, katerega naznanjajo lepaki, danes zvečer ne bo, ker se v dvorani »Mestnega doma« vrši zaupni shod narodno-napredne stranke v zavezi prihodnjih občinskih volitev. Projekcijski večer bo v Litiji v ponedeljek v gostilni gospoda Oblaka ob 8. uri zvečer.

Ij Tulci v Ljubljani. Meseca marca t. l. došlo je v Ljubljano 3716 tujcev, za 998 več kot meseca februarja in za 759 več kot meseca marca lanskega leta. Od teh se jih je nastanilo v hotelu: »Union« 575, pri »Slonu« 831, pri »Maliču« 431, »Lloyd« 302, »Ilirija« 139, pri »avstrijskem cesarju« 215, pri »bavarskem dvoru« 170, pri »Štruklju« 154, pri »južnem kolodvoru« 134, pri »Grajzerju« 110, v ostalih gostilnah in prenočiščih pa 655.

Ij Prefrigani goljufici. Pred par dnevi je prišla v trgovino g. Vivode na Starem trgu neka neznana ženska, ki je rekla, da jo je poslala neka gospa in da naj ji dá 10 ženskih bluz na izbero. Ker dotična gospa tam kupuje, je Vivoda neznanki zaupal in ji izročil bluze. Da bi se pa še bolj prepričal, je poslal svojo prodajalko za njo in ko je to videla, da je šla neznanka res v dotično hišo, se je prodajalka vrnila in to povedala gospodarju. Čez kake pol ure je neznanka prinesla nazaj 5 bluz, češ, drugih pet so gospa obdržali in prosijo, da naj da še pet parov lakastih čevljev na izbero. G. Vivoda ji je tudi te zaupal in neznanka je odšla. Ker jo pa le ni bilo nazaj, je trgovec le pričel sumiti in je poslal k dotični gospi po informacije in izvedel, da je padel v roke prefrigani goljufici. Vivoda je stvar naznanil policiji, ki je pričela takoj s poizvedbami. Sum je padel na brezposelno služkinjo Pavlino Kobau, rodno iz Zidanega Mosta, katere je že pri dotični gospi služila in ki je bila že petkrat kaznovana zaradi goljufije. Kobau se je pa bila seznanila v prisilni delavnici z brezposelno služkinjo Emilijo Wimerjevo iz Ljubljane in le to je Kobau poslala k Vivodi in ji naročila, kako naj govori. Ko sta bili goljufici aretovani in konfrontovani, je trgovčevu oboje Wimerjevo takoj spoznalo, kot pravo goljufico. Goljufici imate blago spravljeno v Siški.

Ij I. hrvatsko društvo »Kolo« v Ljubljani je v svojem občnem zboru dne 5. aprila t. l. izvolilo sledeči odbor: Predsednik g. Josip Ivčević, podpredsednik g. Mirko Zmiš, tajnik g. Gjuro Wildman, blagajnik g. Petar Kralj. Odbor gg.: F. Buk, Gj. Kralj, S. Sekotrič; zamjenici gg.: I. Štengl in M. Boran. Revizori gg.: Fr. Krvarič in St. Karaži. Vsi dopisi na I. hrv. društvo »Kolo« se pošiljajo na naslov: Josip Ivčević, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

Ij Tlakovanje prehodov se na več križpotih v mestu tekem prihodnjih dni izvrši s porfirnimi kockami.

Ij Nove ceste in ulice so nastale vsled zgradbe novih hiš pred Kolezijo, mej drugim sta »Kopaliska cesta«, ki vodi med novimi hišami proti Koleziji ter stranske Zeljarske ulice. Ti dve dobita svoj čas potrebne table.

Ij V Ameriko sta jo hotela odkuriti mladoletna Jožef Hočevnar in Jožef Trdin, ne da bi bila prej zadostila vojaški dolžnosti. To jima je pa preprečil na južnem kolodvoru službojoči stražnik. — Tudi Andreja Vidmarja je prišla policija, ki je hotel poslati neki tujezemski agenturi več potnikov, katere mu je obljubila za vsakega 10 K.

Ij Kranjska skupina prvega splošnega uradniškega društva in pa tukajšnji hranilni in posojilni konzorcij imata svoj letošnji redni občni zbor v soboto, 7. t. m., ob 8. uri zvečer v prostorih I. ljubljanskega uradniškega gospodarskega društva (vogal Vegovih ulic in Kongresnega trga). Da bode občni zbor sklepčen, treba biti navzočih 30 članov.

Ij Poneveril je mesarski vajenec Albin Jager iz Ljubljane svojemu mojstru Ivanu Anžiču v Florjanskih ulicah 71 K denarja. Jager je nosil meso neki stranki, denar pa, ki ga je sproti dobival, vtaknil v svoj žep. Mladega zapraviljivca je policija zaprla.

Ij Ušel je danes iz hiralnice umobolni mizar Franc Juh, a ga je policija prišla in oddala nazaj.

Ij Mestna mlekarja je v pretečenem mesecu prodala 41.789 litrov mleka.

Ij V Ameriko se je včeraj odpeljalo z juž. kolodvora 94 Makedoncev, 38 Slovencev, 19 Hrvatov in 10 Ogrov.

Ij Izgubljena je rjava denarnica s svoto 19 kron.

Ij Umrli so: Ana Sirnik, gostija, 86 let, Radeckega cesta 11; Pavel Markič, sprevodnikov sin, 13 let, sv. Petra cesta 57; Matevž Erbežnik, delavec, 51 let.

Ij Izgubljena je bila v Trnovskem predmestju mimo trnovske cerkve po Karunovih ulicah denarnica z nekaj denarjem, dvema recepisoma in zlatim prstanom. Odda naj se proti dobri nagradi v Krakovskih ulicah št. 27.

Ij Pripravniki Cerar ni bil, kakor čujemo tisti, ki je razgrajal in žalil na deželnozborni galeriji, ampak neki drugi pobalin, ki se je bal povedati svoje ime ter je bežal ven, kjer je

bil pomotoma označen kot Cerar. Toliko, da ne delamo krivice!

VEZUV BLUJE.

Rim. Stožec Vezuva se je danes med hudim izbruhom lave proti pompejski strani zrušil. Širok vrelec lave se vali v dolino iz katere beži prebivalstvo. 500 metrov visoko se dviga dim. V Neaplju dežuje pepel.

O tem se nam še poroča: Iz Neaplja javljajo, da pada vsled bluvanja Vezuva po vsem mestu gost pepel. Ljudje hodijo po mestu Neaplju z odprtimi dežniki. Ognjenik bluje neprestano. Lava se je razlila do kraja Bosco-Trecase. Prebivalci so zbežali v Neapelj. V Portici, Torre Ammunciate in Torre del Greco vlada velika vznemirjenost. Pogled na bruhajoči ognjenik je veličasten in grozen obnem. 4. aprila zvečer se je odprlo na vznožju ognjenika novo žrelo. Iz njega je tekla lava, ki se je razlivala vsako uro sto metrov dalje v smeri proti okraju Trecase. Prebivalci so zbežali vsi vznemirjeni. V noči od 4. do 5. se je na vrhu kos ognjenika udril. Lava se je razlila že kilometer daleč proti obali kraja Torre Ammunciate. Ognjenik bruha neprestano iz sebe velike okrogle kepe peska in kamenja, ki padajo potem v obliki dežja po okolišju. Brzojavna zveza v observatorijem je pretrgana.

STAVKA V PULJSKEM MORNARIŠKEM URADU.

Pulj, 6. aprila. Čez 600 delavcev pri puljskem mornariškem uradu stavka. Hočejo, da se njih delavnik mesto ob pol 6. konča že ob 5. uri popoldne. V torek so kar ob 5. uri zapustili delo. Admiral Ripper je delavsko deputacijo opominjal, naj počaka z zahtevami do maja, ko pride poveljnik vojne mornarice. Nekaj agitatorjev je odpuščenih.

REŠKA STAVKA KONČANA.

Reka, 6. aprila. Delavci so za eno leto podpisali pogodbo za pristaniška dela. S tem je stavka končana.

Razne stvari.

Najnovejše.

Žena, ki ima šest živih so-progov, je Mrs. Ida May Knapp Spivey. Vsakega soproga je po poroki kmalu zapustila. Zdaj jo tožijo v Hamiltonu radi bigamije, a je za enkrat ušla.

Sestane se italijanski kralj, kakor poroča »N. Fr. Presse«, z angleškim. Mesto sestanka še ni določeno.

Stavkujoči zažgali hišo svojega gospodarja. V mestu Abbeville v Ameriki je 400 stavkarjev pridrl v hišo svojega gospodarja, plenili in nato zažgali. Branili so gasiti ogenj.

Strašenumorinsamoumor. V Dunajskem Novem mestu je neka posestnica ovila glavo svojega sina s predpasnikom, zadržila mu vrat in vrgla sina v vodnjak. Za tem si je sama ovila glavo s predpasnikom in se tudi vrgla v vodnjak.

Nevarna vetrna troba. Dne 5. t. m. je po celem Milanu šla pri jasnem nebu mogočna vetrna troba, ki je napravila mnogo škode. Razbitih je mnogo šip in s streh vrženih več dimnikov. Na razstavišča je naredila le malo škode.

Žrtveznanosti. V garnizijski bolnici na Dunaju je v ponedeljek umrl višji zdravnik deželne brambe, dr. Jaroslav Chadin, na epidemičnem otrpenju tilnika. Mladi zdravnik je bil star šele 27 let in si je v laboratoriju nalezal bolezen.

Telefonska in brzojavna poročila.

OGRSKA KRIZA REŠENA.

ZMAGUJOČA SPLOŠNA IN ENAKA VOLILNA PRAVICA.

Dunaj, 6. marca. Košut in Andrassy sta se danes dopoldne pripeljala sem. Dopoldne je bila konferenca, katere so se udeležili Fejervary, Andrassy, Košut in Polonyi. Konferenca, ki je trajala dve uri, je ugodno izpadla, tako da je upati, da bo kriza v najkrajšem času rešena. Po konferenci je šel Fejervary k cesarju ter naznanil Košutu in Andrassyju, kedaj ju cesar sprejme. Andrassy in Košut bodeta od cesarja sprejeta v avdienci v prvih popoldanskih urah. Zvečer pričakujejo sem tudi predsednika upravnega sodišča Weckerle, a katerem govore v koalicijskih krogih, da bo prihodnji ogrski ministrski predsednik.

Dunaj, 6. marca. Polonyi se je po konferenci izrazil, da se bo položaj v najkrajšem času mirnim potom razrešil. Ob 3. uri popoldne bodeta Košut in Andrassy sprejet od cesarja. Weckerle bo jutri od cesarja sprejet v avdienci. Sestavljeno bo prehodno ministrstvo, ki bo delovalo na od krone sprejetih pogojih. Ko bo sprejeta splošna in enaka volilna pravica, se bodo vršile nove volitve in še-le potem se bo sestavilo definitivno ministrstvo. Pogoje krone, da naj v prehodnem ministrstvu imajo sedež nekateri zaupniki krone, predvsem Kristoffy in da naj se od novih nadžupanov imenovani uradniki potrdijo in katerih koalicija ni sprejela, je krona opustila.

Budimpešta, 6. aprila. Tudi ljudska stranka je sedaj pritrdila splošni in enaki volilni pravici.

VEZUV BRUHA.

Neapelj, 6. aprila. Sem je prišlo mnogo tujcev, ki gledajo izbruh Vezuva. V krajih okoli Vezuva so včeraj čutili močne potresne

sunke. Pet žarečih rek lave teče z Vezuva ter je pritekla že do hiš okoliških vasij.

GENERAL JEZUITOV NEVARNO OBOLEL.

Rim, 6. marca. Generalu jezuitov, Martinu, ki je bolan na pljučnici, se je bolezen tako šujšala, da se zdravniki boje najhujšega.

Afera Hribar-Prosenč.

Prejeli smo naslednje pismo:

»Slavno uredništvo! Z ozirom na podzaglavjem »K aferi Hribar-Prosenč« priobčeno pismo g. Prosenca z dne 1. aprila, katero ste blagovolili obelodaniti v prilogi k št. 77 cenjenega svojega lista z dne 4. aprila 1906, prosim Vas, da blagovolite priobčiti v eni prihodnjih števk nastopno pojasnilo, pri čemur se pa ne sklicujem na § 19 tisk. zakona, marveč apeliram na Vašo lojalnost.

Ni res, kar trdi g. Prosenč, da sem jaz priči i. e. g. Grebencu rekel, da bom tožbo zoper njega ustavil; res je marveč, da sem pral jaz vpičo gg. Ivana Zabukovška, odvetniškega kandidata v Ljubljani in Leona Jeršeta, železniškega poduradnika v Ljubljani, g. Grebencu, jeli je utoženo svoto faktično dolžan mojemu g. očetu. Ko mi je g. Grebenc to potrdil in me prašal, kaj je napraviti in jeli naj se razprave pri novomeškem okrožnem sodišču udeleži, sem mu svetoval, da je najpametneje, da doli ne hodi, da si prihrani nepotrebne potne stroške, in da ga bom jaz kotumaciral, ker hočem imeti eksekucijski naslov, potem pa da se zna mogoče napraviti kak aranžma, s čemur je bil g. Grebenc popolnoma zadovoljen.

Vnaprej se Vam zahvaljujem za prijazno priobčitev teh vrstic, beležim z odličnim spoštovanjem udani

Dr. Iv. M. Hribar.

Zahvala.

Za mnoge dokaze odkritega sočutja med boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene sestre, tete in svakinje, gospd.

Emilije Wruss

učiteljice v p.

za mnoge krasne darovane vence in za številno častno spremstvo na zadnjem potu drage pokojnice se čutno dožni izreči »sem dragi prijatelj in znanec najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 4. aprila 1906.

Globoko žalujoči bratje in sestre.

Kuharica

srednje starosti, z dobrimi spričevali

iskče službe.

Najraje gre v župnišče. Gre tudi za hišno. Naslove pove upravništvo. 756 3-1

758 3-1

iz pošlene rodbine v starosti 18 let

iskče primerne službe.

Več pove upravništvo »Slovenca«.

Proda se

Medenova hiša

v Cerknici

sama ali pa s pripadajočim poslopjem, vrtom in gozdom vred. 757 3-1

Več se izve pri I. Modicu v Novlvasi pri Rakeku.

Gostilna

na prav lepem kraju, z vrtom, več sobami, dalje hlev, tudi dve vinski kleti primerni za vinsko prodajo, tudi obilo prostora, blizu farne cerkve

se doje v nojem za tri leta.

Več o tej stvari se izve pismeno pri g. Frančiški Ponikvar, Fara št. 7, pošta Nova vas pri Rakeku. 761 1-1

Abstinentom!

Dobili smo svoja bojna znamenja v podobi lepih buck z napisom »Proč z alkoholom!« Vsak abstinent in vsaka abstinentinja naj nosi to znamenje pri-peto na suknji na vidnem kraju. Znamenja za članice se dajo jako lepo narediti za broše.

Znamenja se dobe pri društvenem tajniku: Pisarna Katoliške tiskarne, Kopitarjeve ulice. Pismo se naroče na naslov društva »Abstinent«.

Cena: za člane à 50 vin., za članice à 20 vin.

Posredovalnica za kupčijo živilo.

Iz Gorij pri Bledu, 4. apr.

Da se naša občina trudi za gospodarski napredek, kaže to, da imamo sedaj na novo dva živilska sejma, in sicer enega na cvetni petek, drugega na sv. Martina dan 11. novembra vsacega leta.

Da se pa more še bolj živinska kupčija razviti, je tukajšnje kmetijsko društvo na obnem zboru dne 19. marca t. l. sklenilo ustanoviti tako imenovano posredovalnico živilske kupčije, katera bo imela nalogo, svojim udom živino prodajati, in kupcem, živino prej in lažje kupiti, ker jim ne bo treba cele občine obletiti, predno izvedo, kje je kaka živina na prodaj; v ta namen se bodo vodile knjige za vsako plemo domače živine posebej.

V knjigi bodo poleg imena in bivališča popisana približno tudi živina, in sicer približna teža, pri konjih in kravah visokost živine in prsna obsežnost, to je mera črez pas, v centimetrih, ali pa po stari meri na pesti in pedi, in barva živine, oziroma tudi napake, nadalje starost, pri kravah koliko ima telet in koliko ima mleka na dan, čas brejosti in približna kupna cena živine, kedar in kam je bila živina prodana in prodajna cena. Goveja živina je skoro čistega pingavskega plemena, konji so domači in tudi pingavski, in kar jih kupijo, so mešani z ogrskimi konji. Zato bo tudi plemenska vrsta živine vpisana.

Pri prečiščih, ovcah in teletih ne bo tako obširne popisave, vendar pa starost, približna teža in ali je živina za plemo ali za mesarja sposobna, kolikor natančno, in cena. Posredovalnica se za sedaj razteza edinole na ude »Kmetijskega društva«, in ti se prosijo, da ako ima kdo kako živino na prodaj, da jo takoj oglasi, da bomo mogli kupcem postreči, če ne prej, vsaj takoj po velikonočnih praznikih. Kupci, kateri bodo potrebovali kako žival, naj se le zaupno obrnejo na posredovalnico; smo mu vedno s postrežbo pripravljeni.

Ker v društvu primanjkuje osebja in prostora, bode nam vse vse to oskrboval gostilničar Kunstelj v Gorjah, koj poleg »Kmetijskega društva« in poleg farne cerkve v Gorjah, tik ob cesti.

Sedaj pa še par besedi tistim trem stremljivcem, ki pri tem z ramami migajo, češ, saj to ne bo nič! Le počasi! Udje naj se pridno poslužujejo posredovalnice, da bode vsak oglašil živino, katero ima na prodaj, in ni misliti, da bi vsled tega ne prišlo v kraj kupcev! Če je pa več kupcev, se tudi živina lažje in bolje prodaja; sploh se pa povsod vidi vspeh le pozneje, in Bog daj, da bi bil tudi tukaj vspeh dober!

Naj tisti časniki, ki se trudijo za napredek kmetijstva, te vrste ponatisnejo!

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Če ženski jezik ne miruje. Jože Zelenc, posestnik v Idriji, je precej ljubosumen na svojo ženo. Dne 25. svečana t. l. je prišel njegov sin iz prvega zakona od vojakov domov na kratki dopust. Vsi Zelenčevi so šli isti večer v gostilno, kjer so ostali do treh zjutraj. Ko so prišli domov, je sin-vojak in mačeha silila Jožeta Zelenca, da bi šli zopet v gostilno, a ta ni maral iti več z doma. Šli so vsi spat; ko je pa Jože Zelenc prišel za ženo v čumnato, jela sta se zakonska preparati, kar je imelo za posledico, da je pograbil mož nož in ž njim svojo ženo v levo stran, oziroma v hrbet večkrat sunil. Za kazen se mu je odmerilo štiri mesece težke ječe.

Tatinski vajenec. Miha Legat, 16 let star, krojaški vajenec, pristojen v Spodnjo Siško, je bil že večkrat radi tatvine kaznovan, svojemu mojstru Janezu Staretu v Celovcu, je izmaknil 75 kron gotovine in blaga za podlogo v vrednosti 90 kron. Izneveril mu je tudi 4 K., dne 14. januarja t. l. pa, ko je pospravljaj delavnico, je iz peči vzeto žerjavico vrgel v papirnato škatljo, stoječa poleg stelaže, ki je bila polna krojaškega blaga in potem odšel. Ponoči je začela škatlja tleti in zgorela je tudi stelaža z vsem krojaškim blagom. Legat je od Stareta pogbegnil in se okoli potepal. Prišel je dne 22. januarja na Brezovico, kjer je izmaknil Francetu Remškariju 120 kron gotovine. Sodišče ga je obsodilo na 2 leti težke ječe.

Kavarno so razbili. Delavec Vencel Slezak in Matija Treiber in še 6 drugih obdolžencev, ki so pa neznano kam pobegnili, prišli so lansko leto dne 16. julija v Valljavevo gostilno na Jesenicah. Bili so spočetka mirni, potem je prišlo do nasprotnega rušenja zaradi plačila ene smodke. Ker nim ni hotel kavarnar več pijače dati, zagrozili so mu delavci da mu bodo vse razbili. Valljavec je tekel v strahu po orožnika, med tem pa so obdolženci vse po kavarni razbili, in tudi neke goste pretepli. Škoda se je cenila na 125 kron. Slezak in Treiber sta bila obsojena vsak na 2 mesece težke ječe.

Vreča ga je vrgla. Jože Narobe in Alojzij Ves, sta služila s presledki že dalj časa pri mlinarju Jožetu Kralju v Jaršah. Sporazumom z delavcem Francetom Zabretom, in Leopoldom Janežičem ključavničarski pomočnik iz Domžal, pripravila sta prva dva dve vreči moke, vredne 29 K 56 v, kateri sta zadna dva odnesla. Ker sta pa bila preveč pijana, je vreča

Janežiča večkrat vrgla, tako, da jo je moral pustiti in zaradi prišlih ljudi pobegniti, le eno vrečo sta srečno odnesla ter si moko razdelila. Ves in Narobe sta pa že preje za 28 K moke gospodarju vzela kakor tudi nekaj klobas. To moko je dobil gospodar nazaj, ker je nista mogla spečati. Narobe in Ves sta dobila vsaki 4 mesece težke, Janežič 2 meseca, in Zabret 3 mesece težke ječe.

Prstana sta jo izdala. Jožeta Drešar, posestnikova hči iz Savelj je izmaknila tamošnjemu posestniku Lovrencu Sever 4 zlate prstane in iz neke druge omare 290 K gotovine. Dva prstana je podarila Antonu Jemcu. Ta je prišel neko nedeljo v gostilno »Tavčarjev dvorec«, kjer se je nahajal slučajno tudi Sever in je opazil na njegovi roki izginule prstane. Jemc mu je priznal, da mu jih je podarila Drešar. Le-ta je tajila tatvino, a potem se je hotela z odškodovancem pobotati, v kar je privolil Sever. Ko je pa slutila, da je zadeva orožnikom znana, hotela jo je popihati v inozemstvo. Za kazen ji je bilo priznano 4 mesece težke ječe.

Všeč mu ni bilo, da se je oglašil. Dne 6. januarja sta pila v Štajerčevi gostilni v Spodnji Šiški krovec Janez Dovč in njegov oče Jernej Mali. Ko sta šla iz gostilne in šla čez dvorišče v svoje stanovanje, zakriči delavec Janez Pavšič: »Ali si ti Zagoraj?« Na odgovor da ni, skoči Pavšič, ki je stal za vodnjakom rekoč: »Zakaj se oglašiš?« ter ga z nožem sune v roko, v čelo in spodnjo čelust. Za to junaštvo je dobil 3 tedne zapora.

Sleparska vlačuga. Katarina Jerreb iz Otaleže, brez stalnega bivališča, je sleparila s tem, da se je izdajala za pogorelko. Lahkoverneže, ki so ji dobre volje delili podporo, je opeharila za 185 K. V Mirni je prišla k Neži Setničar in ji rekla, da je sestrična ondotnega kaplana, in da sta z očetom na božji poti izgubila vse svoj denar, nakar ji je ta dala 26 K. V Dobručevu je nagovarjala Marijo Potočnik in njene domačine, naj ji posodijo 100 K, češ, da jo je poslal oče njenega pogorelega moža, in da bo dal junca za plačilo. Vendar se ji ta goljufija ni posrečila. Sodišče jo je obsodilo na 2 leti težke ječe.

Za ženitovanje muje primanjkovalo denarja. France Herminko, delavec na Savi, odkrito priznava, da je stanoval z delavcem Valentinom Stoparjem skupaj na Savi, in ker je imel za svatbo premalo denarja, je odprl dne 17. svečana z neko žico kovčeg ter mu izmaknil 40 K. Sedel bo zato 2 meseca v težki ječi.

Radi težke telesne poškodbe obsojeni so fantje iz Straže in sicer: Jožef Derčar na 3 mesece ječe, Alojzij Košir na 1 mesec, Anton Mesojedec in Janez Sajevic na tri mesece težke ječe s postom. Dne 7. februarja je bilo ženitovanje Franca Drganca. Kakor po navadi, pili so fantje in peli. A prave sloge med njimi ni bilo. Začel se je prepir in pretep. Sedaj bodo svojo prevročo kri si ohladili kot drvarji in pozneje kot kosci.

Senožeške razmere.

Da so senožeški liberalci (poleg častne izjeme) prave pravcate reve, pokazal je v prvi luči tudi sobotni »Sl. Narod«. Pozabili niso ti duševni reveži nič, a naučili se tudi niso nič, pač pa čekajo v »Narodu« tja v en dan zmizarj eno »vižo« kakor vrabci na strehi. Vendar toliko nazadovanja smo že opazili v sobotnem »Narodu« da se namreč ne upajo več hvaliti svojega poglavarja Garzarollita. Baje je tem ljudem pričelo že nekaj smrdeti, ali pa so prišli do spoznanja, da se s povzdigovanjem tega novodobnega malika, imeli njega, sebe in vse bravce »Naroda« za norca.

»Narod« in njega dopisnik iz Senožec izliva sam cele golide gnojnice na značajne in poštene ljudi, potem pa to kar on sam zna in dela, očita »Slovenčevemu« dopisniku, koji pa zares stvarno in dostojno piše.

Gospodi liberalci senožeški le molčite ker imate na svojem grešnem telesu vse polno črnih madežev, in ako vas pokažemo svetu v celji nagoti vaši, se vam bodo lasje ježili. Sicer ni izključeno, da se tega dela takoj in radikalno ne lotimo, pričeni pri vašemu maliku voditelju.

Vaša dva hvalisana odbornika si le obdržite, saj mi neznajčajnih netopirjev itak ne maramo. Kaj naj počnemo z domišljavim kovačem Metežom, ki ukaže (dasi je gospodar) najzadnji v hiši, a cela hiša z njim vred je do tal pokorna svojemu tiranskemu upniku. Za jalovega moža Sona se niti ne zmenimo, ker zanj odpravi že njegova izgovorna žena Micka.

»Narod« pravi tudi, da mi ne privoščimo nič njegovi gostilničarki? Ker ta dopisnik Garzarollitovo gostilničarko proti nam šunta, hočemo to stvar takoj pojasniti.

Garzarolli je nedavno prodal svojo gostilničarko svojo hišo, »hotel« (?) pod uprav trdimi pogoji. Cena 16.000 kron za tako — le pritično bajto, predelano iz neke stare štale, in ki ima le 3 sobe in kuhinjo, pod streho pa le eno sobo za silo, — je silno pretirana. Hiša nima zadej prostora nič, spredaj pa je toliko, da se komaj postavi ena klop. Drvarnic nima nič, druge šrambe tudi ne. Razume se, da je gostilničarka s prostorom zelo v zadregi, in še bolj bo, ko ji bode nov lastnik »Pun-

gerta« — kjer se nahaja nje drvarnica in keglišče — prostor odpovedal.

Garzarolli baje pozna zadrego, v koji se nahaja ta res pridna, spretna in skrbna žena, in zato da reši sebe in njo iz vidne zadrege, hoče potok na račun občanov obokati, ter keglišče in drvarnico prenesti na obokani prostor.

Od naše strani privoščimo gostilničarki vse najboljše, to naj nam verjame, toda oni ki jo je za hišo opeharil naj tudi skrbi sam, da bo imela za svoj obrt dovolj prostora, ne pa, da se bo to na račun senožeške občine zgodilo. Omenimo tudi, da je omenjena hiša v najboljšem slučaju le 8000 kron vredna, ker leži na zelo slabem temelju, in se je mogel spodaj v hramu postaviti že oporni zid.

Sedaj pa naj kedo poreče, da Garzarolli ni za blagor cele občine skrben mož?

Se eno vprašanje, do tega plemenitega gospoda poštenjaka. Prosimo ga, naj nam pove, seveda, ako je njemu znano, kam je prišel oni les, žagance itd. potem pa opeka, ki se je nahajala v grajščini še potem, ko je bivši oskrbnik Pagliardi odšel iz Senožec?

Naši pomilovanja vredni liberalci napadajo v enomer le našega g. kaplana, dasi ni on s »Slovenčevimi« dopisi čisto nič v zvezi. Ali ne vejo ti ljudje, da za g. kaplanom stoji več najboljših in značajnih mož? Mari mislite, da se okoli njega zbirajo taki ljudje, kakor okoli vašega soda? V naši stranki so sami neodvisni možje korenjaki, v liberalni pa sami odvisni ptički — Garzarolletovi kletki.

Gospod župan, kaj pa bo s poltarjem pri »fontani«? Ali naj se ta ribnjak popravi da bo služil svojemu namenu, ali pa naj se že enkrat zasuje, da si ne bodo ljudje in živina ponoči kosti lomili. Ako zasujete, boste zasuli zopet 500 kron. In za 500 kron smemo zopet zavriskat: blagor nam »Senožečanom«, živio »gaspud« in sod!

Se enega zagrizenega pristaša gospodovega naj omenimo danes, in ta je ta gugavi Tonče. Vdan mu je ta menda iz hvaležnosti, neki od leta 1878., ker sta takrat postala po polu svaka, — dober tek!

Kaj pa je z našo mlekarjo? Pri tej je šele vzorna manipulacija. Že to leto sta se ustanovili v Vremski dolini 2 mlekarji, in da si producirata komaj obe toliko mleka, kakor samo senožeška, plačujeta vremski mlekarji mleko po 12 v., naša pa ki je že stara, plačuje le po 10 v. Tu ima naš plemeniti zopet svoj nos, in pravi, da prodajalci v Trstu le po 8 kr. mleko plačujejo, dočim ga vsem drugim mlekarjam po 9 plačujejo. Može mlekarji, pojdite v Trst in vprašajte! Na ta način mlekarja Vam lahko po 7 ali po 6inpol mleko plačuje, ganite se!

Silijo nam v pero še druge krivice ki se dobrim našim ljudem gode, to pa prihodnjič.

Tistega gospoda z naočniki in menda s francosko brado opozorimo, naj se ne vtika v naše razmere, drugače pride i on na vrsto, da bo odmevalo vse tja do Idrije. Senožecani.

Književnost in umetnost.

• »Katoliški Obzorik.« Izdaja Leonova družba. Urejuje dr. Aleš Ušeničnik. Vsebinska II. zvezka: Svoboden zakon in svobodna šola. (Dr. Aleš Ušeničnik.) Fogazzarov »Il Santo« in Dostojevskega »Bratje Karamasov«. (Fr. Terseglav.) Lamennais. (Dr. Josip Gruden.) Analiza moderne nevere. (Dr. Aleš Ušeničnik.) Tolstoj in religija. (C.) O analogiji in slovenskem filozofskem nazivoslovju. (Dr. Fran Zigon in Dr. A. U.) Dvakrat pri spiritistih. (I. Z.) Iz književnosti: Dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškoč: Kn. šk. zavod sv. Stanislava v St. Vidu. Fr. Kovačič: Dr. Angelicus Sv. Tomaž Akvinski. (A. U.) Fr. Kovačič: Anicij Boštij in njegovo modroslovje. (A. U.) O Urban Taliji: Socializam i socialno pitanje. (Dr. Krek.) Nepredavana predavanja. (A. U.) Stjepan Radić: Savremena Evropa ili karakteristika evropskih država i naroda. (E. I. Leopold.) D. Dr. Martin Grabmann: P. Heinrich Denifle O. P. Eine Würdigung seiner Forschungsarbeit. (Fr. Ksav. Lukman.) Ludwig Busse: Geist und Körper. Seele und Leib. (Prešeren.) To in ono: Pij X. in škof Bonomelli. — »Mučeniki«. — Narodni radikalizem. — Knjižni program Slovenske Matice. — »Bisernica«. Priloga. Načrti za ljudska predavanja. O razporoki I. (Dr. Krek.) II. (Dr. E. Lampe.) O svobodni šoli I. (Dr. Krek.) II. (Dr. E. Lampe.)

• »Zora« št. 6 prinaša sledečo vsebino: Jos. Prevrat: Srednja šola in srednješolsko dijaštvo. — Ivan Loran: Ko poganja bilja.... G. C.: Narodna ideja in krščanstvo. (Dajle.) — Nedeljno: Politična naloga dijaštva na Bolgarskem. — Zorislav: »Krst pri Savici« v pogledu na celotnost Prešernovih poezij. — Petrinov: Narodna. Glasnik. Listek. Na platnicah.

Po svetu.

Nemški cesar — za varčevanje. Ni je menda stroke, koje bi se ne lotil nemški cesar; naj se gre za umetniška, učenjaška in druga vprašanja, povsod odda svojo cesarsko besedo. Vendar pa se do zdaj ni lotil javno gospodarskih vprašanj in radi tega se o njem v gospodarskih listih do zdaj ni mnogo pisalo. Pred kratkim obhajal pa je nemški cesar svoj

rojstni dan. Ob tej priliki je izdal ukaz, ki je pravega gospodarskega pomena. Cesarski ukaz je naslovljen na oskrbnika cesarjevega posestva v Kadinah (ime zvoni, kot bi bilo slovansko) in ima določila za oskrbovanje uradnikov in delavcev omenjenega posestva. V teh določilih se povdaja posebno pospeševanje varčevanja i. s. določuje cesar: »Da povspešim varčevanje, določujem; za vsakega v Kadinah rojenega otroka naloži se 10 mark, koji znesek se do 14. leta ne more vzdigniti. Za vsakega nadaljnjega otroka prejmejo starši še posebej vlogo po 5 mark. Nadalje se naloži za vsakega otroka, ko zapusti šolo, še 10 mark, ki se do dovršenega 20. leta ne morejo vzdigniti. Na šoli v Kadinah se uredi šolarska hranilnica. Na vsako vlogo čez 3 marke darujem jaz prvih 20 fenigov. Da pa pospešim tudi med odraslimi varčevanje, hočem po ustanovitvi primerne hranilnice in posojilnice darovati za vsako hranilno vlogo čez 15 mark 50 fenigov in določim vrh tega poseben sklad, iz kojega se za vlagatelje izžrebajo vsako leto darila.« Vsekako je ta cesarski ukaz pomemben, a tudi zanimiv i. s. radi tega, ker je državna združna zveza na Nemškem stavila javno vprašanje: »S kakimi sredstvi se oživi in povspešim varčevanje na kmetih«, in je dobila na to svoje vprašanje jako primeren cesarski odgovor.

Najnovejši o srbskem prestolonasledniku.

Milanski »Secolo« prinaša sledečo vest o srbskem prestolonasledniku, ki jo je priobčil bivši njegov pobočnik polkovnik Milojević: Polkovnik se je vračal neko noč kasno domov in v mraku opazil, da je skočil iz njegovega stanovanja čez okno v pritličje mlad častnik. Polkovnik je streljal za njim s samokresom, a ga ni zadel. Osumil je nekega gardnega častnika in mu poslal drugo jutro dva sekundanta, ki bi ga naj obvestila o dvoboju. Častnik je dvoboju ogorčen odklonil in dokazal, kje se je prejšnji večer mudil. Nato je pričel polkovnik vpraševati služabnike in končno zvedel, da je bil nočni obiskovalec — prestolonaslednik. Polkovnik je odpovedal službo in odšel, kraljev sin pa je dobil 14 dni hišnega zapora.

O poljubljanju rok. Dunajski list »Medicinsche Klinik« je prinesel oster članek, ki obsoja poljubljanje rok. Dokazuje, kako je to opasno za zdravje.

Borzna poročila.
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 5. aprila 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majava renta	99 85	100 05
4% srebrna renta	99 80	100 —
4% avstrijska kronska renta	99 95	100 15
4% zлата renta	117 60	117 80
4% ogrska kronska	95 05	95 15
4% zлата	112 95	113 15
4% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4% posojila mesta Spljet	100 60	101 60
4% Zader	100 —	100 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 60	101 60
4% češka dež. banka k. o.	99 85	100 05
4%	100 05	100 25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 35	101 35
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	105 80	106 80
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 20	101 20
4%	100 —	100 40
4% ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 40
4%	100 —	100 40
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 50	101 50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	100 —
4% prior. dol. žel.	99 50	100 —
3% juž. žel. kup. 1/1	315 50	317 50
1 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100 25	101 15

Srečke.	Denar	Blago
Srečke od 1. 1860%	195 —	197 —
1864	285 50	287 50
1875	187 75	189 75
sem. kreditne I. emisije	191 —	301 —
II.	29 50	303 50
ogr. hip. banke	262 —	269 —
srbske a fra. 100 —	100 —	109 —
turške	153 75	153 75
Basilika	23 40	25 40
Kreditne	472 —	482 —
inomške	78 —	84 —
Krakovske	91 —	97 —
Ljubljanske	59 —	66 80
Avstr. rud. križa	49 90	51 90
Ogr.	31 25	33 25
Rudolfove	83 —	80 —
Salcburške	71 —	76 —
Dunajske kom.	623 —	533 50

Delnice.	Denar	Blago
južne železnice	127 25	128 25
Državne železnice	675 50	676 50
Avstr. ogrske bančne delnice	1636 —	1645 —
Avstr. kreditne banke	677 50	678 50
Ogrske	780 25	781 25
Zivnostenske	243 —	244 —
Premogokop v Mostu (Brux)	654 —	657 50
Alpinske montan	547 —	548 —
Praške žel. indr. družbe	2652 —	2662 —
Rima-Murányi	541 76	542 76
Trbovljske premog. družbe	273 —	277 —
Avstr. orožne tovr. družbe	564 —	568 —
Češke sladkorne družbe	154 —	155 —

Valute.	Denar	Blago
C. kr. cekin	11 34	11 38
20 franki	19 145	19 175
20 marke	23 45	23 53
Severeišne	23 98	24 06
Marke	117 40	117 60
Laški bankovci	95 75	95 95
Rublji	251 25	252 25
Dolarji	4 84	5 —

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptnje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške žensilnske kavalje.

Zakompt in inkasno menlo.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzul izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ali že veste

da je I. kranjsko reklamno podjetje W. K. NUČIČ v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 6

znižalo cene za

I. slov. kašipot za kole-
sarje in pešce.

Sedaj stane samo eno krono.

661 Dobiva se samo pri podpisnem 10-5

I. kranjskem reklamnem podjetju
W. K. Nučič v Ljubljani.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstna

vizitnice

po niski ceni

Deklica

poštenih starišev,
zdrava, z lepim
obnašanjem,
zmožna v pisavi
in računstvu,

se sprejme kot učenka
v prodajalno z mešanim blagom. Naj-
ljubša mi je kaka sirota, da bi imela ve-
selje do trgovine.

Minka Poženel 752 3-2
trgovka na Javorniku, Gorenjsko

V „Narodni kavarni“
se takoj sprejmeta

jutrnji plačilni marker
in učenec.

Istotam se oddajo v drugo roko sle-
deči časopisi: „Arbeiter Zeitung“, „Frem-
denblatt“, „Ill. Extrablatt“, „Die Zeit“,
„Agramer Tagblatt“, „Hrvatsko Pravo“,
„Pokret“, „Novi List“, „Interessantes Blatt“
in „Wiener Bilder“. 754 3-2

Fran Krapeš, kavarar.

Odda se takoj

mala manufakturna

trgovina

v Ljubljani

na dobrem prostoru, eventuelno tudi brez
vse zaloge, vendar z vsem inventarjem.

Ponudbe pod šifro I. P. 500 na
upravnishvo „Slovenca“. 753 3-2

1164 51-43

Samo
6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna
pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18,
v novi hiši „Kmetke posojilnice“, nasproti znane go-
stiline pri „Figovcu“.

Ali že veste?

Naroči se lahko tudi sama
sobotna izdaja „Slovenca“
Stane le 7 K na leto

Osební kredit za
uradnike, častnike,
učitelje itd. Samostojni
konzorcij Uradniškega
društva za hranilne vloge
in predjme dovoljujejo
posojila na osebni kredit
pod najzmernejšimi pogoji
tudi proti dolgotrajnim od-
plačilom. Posredovalec so
izključeni. Naslove kon-
sorcijev naznani brez-
plačno osreduje vodstvo
Uradniškega društva na
Dunaju, Wipplinger-
strasse 25. 720 39-2

Važno za gospode.

Radi prenovitve prodajalne
se prodajo nastopni predmeti po

nakupni ceni:
srajce za gospode,

bele in barvane,

nočne srajce, hlače, ovrat-
niki, manšeti,

najboljši izdelek,

srajce za turiste, normal
perilo, žoki, rokavice, robci,
kravate,

najlepši in najelegantnejši vzorci.

Čudovito po ceni.

Poštno pošiljatev od K 20-— višje franko.

678 6-4 Karol Recknagel
Ljubljana, Mestni trg št. 24.

Znatno znižanje cen. Čudovito nizke cene.

Reducirane cene.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herr-
mann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, ka-
tero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena
in z jamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in
odstrani prahaje. 781 49

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi
močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osi-
velih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja.
Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy, Anton Kanc in Ernst Sark v Ljubljani,
M. Kant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popusti!

Najnovejši

Dunajski modni klobuki

... za dame in deklice ...

v največji izberi v zalogi.

Elegantni žalni klobuki

740 4-2

vednô v zalogi.

Klobuki se sprejemajo v moderniziranje pri

PAVLINI RECKNAGEL

Mestni trg št. 3.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča za praktično porabo naslednja priznana dela:

Maier-Bode, **Der praktische Landwirt.** Handbuch für Land-
wirte, Haustierbesitzer, Gärtner, Winzer. Mit vielen hundert Ab-
bildungen und 18 Farbendrucktafeln. Vez. K 8'40.

Probst, dr. Georg, **Handbuch der gesamten Landwirt-
schaft.** Bearbeitet von Landestierzuchtinspektor dr. Attinger,
Direktor Balster etc. etc. K 2'40.

Gaucher, **Handbuch der Obstkultur.** K 2'40.

Zürn, dr. Ernst, **Der Erwerbs-Obstbau.** Seine Förderung und
praktische Ausführung durch Landwirte, Gärtner und Garten-
freunde. K 6'60.

Strupi, dr. Simon, **Živinozdravništvo.** Vez. K 4'10.

Zipperlen, **Der illustrierte Haustierarzt,** für Landwirte
und Haustierbesitzer. Eine Darstellung der Gesundheitspflege der
Haustiere, sowie eine Belehrung über das Aeussere, Geburtshilfe,
Hufbeschlag u. s. w. und über die Krankheiten sämtlicher Haus-
tiere. Zugleich ein Handbuch für Tierärzte und Hufschmiede.
Vezano K 8'40.

Bleiwies vitez Trsteniški, dr. Janez, **Nauk kako zdrava in
bolna kopita podkovati** in kopitne bolezni ozdravljati.
K 1'60.

Bleiwies vitez Trsteniški, dr. Janez, **Nauk kako pomagati
živini o porodu** in kako po porodu ravnati s staro in mlado
živino in ozdravljati poporodne bolezni. Vezano K 1'20.

Alfonsus, Alois, **Allgemeines Lehrbuch der Bienenzucht**
mit 4 Tafeln und 354 Abbildungen. K 10.

Menotti dal Piaz, **Handbuch des praktischen Weinbaues**
mit besonderer Berücksichtigung der Reconstruction von Wein-
gärten. Mit 154 Abbildungen. K 6'60.

Zimmerer, **Kräutersegen.** Die Bedeutung unserer vorzüglichsten
heimischen Heikräuter in Sitte, Sage, Geschichte und Volksglauben;
ihr wirtschaftlicher und industrieller Nutzen und ihre praktische
Verwendung als Hausmittel. Für die Jugend, das Volk und deren
Freunde zur Belehrung einer religiössinnigen Naturanschauung.
Mit 56 Pflanzen-Tafeln. Vezano K 9'60.

Kneipp-Reile, **Das große Kneippbuch.** Ein Volksbuch für
Gesunde und Kranke. Samt vielen Abbildungen, Pflanzenatlas,
Anatomie des Menschen etc. etc. XXIV + 1314 Seiten und 20
Pflanzentafeln. Vezano K 14'40.

Kneipp-Podgorc, **Domači zdravnik.** Vezano K 1'40.

Kohlmann, **Kubiktabellen über runde, geschnittene
und beschlagene Hölzer,** berechnet nach Metermaß.
Vezano K 4'50.

Kohlmann, **Kubiktabellen über runde geschnittene
und beschlagene Hölzer,** berechnet nach Fußmaß. Ve-
zano K 3'60.

Christ Lucas, **Gartenbuch für Bürger und Landmann.** Eine
gemeinfaßliche Anleitung zur Anlage und Behandlung des Haus-
gartens und zur Kultur der Blumen, Gemüse, Obstbäume und
Reben, einschließlich der Blumenzucht im Zimmer. 13. Auflage.
Mit 276 Abbildungen. Vezano K 4'80.

Puhlmann's **Handbuch der Homöopathischen Praxis.**
Anleitung zur klinischen Untersuchung Kranker und zu deren
Behandlung nach homöopathischen und diätetischen Grundsätzen
etc. Mit 142 in den Text gedruckten, zum Theil colorirten Ab-
bildungen und 47 chromolithographirten Tafeln. Zweite Auflage.
Vezano K 19'20.